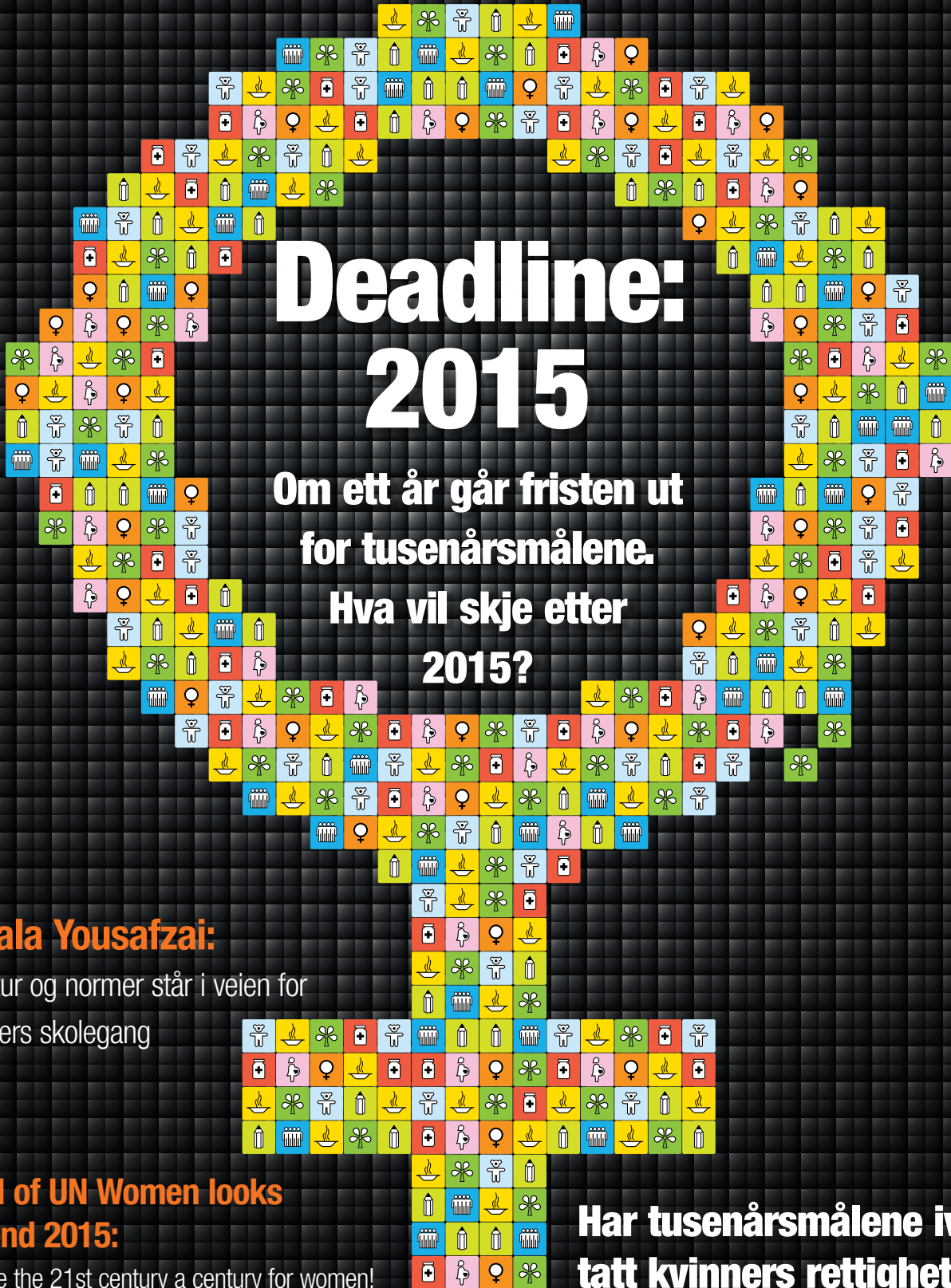

FOKUS

KVINNER SAMMEN

WOMEN UNITED no. 4 - 2013

Deadline: 2015

Om ett år går fristen ut
for tusenårsmålene.
Hva vil skje etter
2015?

Malala Yousafzai:

– Kultur og normer står i veien for
jenters skolegang

Head of UN Women looks beyond 2015:

– Make the 21st century a century for women!

Har tusenårsmålene ivare-
tatt kvinners rettigheter?

■ DAGLIG LEDER HAR ORDET

■ FORSIDE:

Ill.: OKTAN

■ BAKSIDE:

Ill.: Cartoon Movement/Elena Ospina

FORUM FOR KVINNER OG
UTVIKLINGSSPØRSMÅL

Kvinner Sammen kommer ut fire ganger i året. Abonnementet er gratis.

Send navn og adresse til fokus@fokuskvinner.no

Kvinner Sammen tar opp internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål i et kvinneperspektiv med prioritering av spørsmål knyttet til kvinners situasjon og rolle i Sør, kvinneverdighet og internasjonal solidaritet mellom kvinner. Artikkelforfatter er selv ansvarlig for de synspunkter og meninger som kommer til uttrykk. Kvinner Sammen opererer etter redaktørplakaten.

Utgis med støtte fra Norad.

Adresse: Kvinner Sammen, FOKUS
Storgt.11
0155 OSLO

Telefon: 23 01 03 00

Telefax: 23 01 03 01

E-mail: fokus@fokuskvinner.no

Web: www.fokuskvinner.no

ISSN: 0803-8589

Trykket på Svanemerket papir.
Lisensnr. 344.043

Ansvarlig utgiver: FOKUS, 15. årgang

Redaktør: Oda Gilleberg
og@fokuskvinner.no

Redaksjonsråd: Gro Lindstad,
Marit Sørheim
Magnus Holtfodt

Design og repro: OKTAN

Trykk: F.J. Stenersen AS

Opplag: 4.200

FOKUS – Forum for kvinner og utviklingsspørsmål er et kompetanse- og ressurscenter i internasjonale kvinnespørsmål. Gjennom bistands- og prosjektarbeid skal FOKUS medvirke til å bedre kvinners sosiale, økonomiske og politiske situasjon internasjonalt med hovedvekt på landene i Sør. Gjennom informasjonsvirksomhet skal FOKUS medvirke til økt kunnskap om og forståelse i det norske samfunn for kvinners situasjon og rolle i et utviklingsperspektiv.

FNS TUSENÅRSMÅL - VEIEN VIDERE

I 2015 skal det gjøres opp endelig status for FNs åtte tusenårsmaal som ble vedtatt i år 2000. Utformingen av målene foregikk uten årelange diskusjoner om hva de skulle inneholde. De kom på slutten av et tiår hvor FN hadde hatt store internasjonale konferanser som har vært svært viktige: Menneskerettighetskonferansen i Wien, Befolkningskonferansen i Kairo, Kvinnekonferansen i Beijing og konferansen om miljø og bærekraftig utvikling i Rio de Janeiro. Konferansene samlet delegasjoner fra FNs medlemsland og skapte stort engasjement blant aktivister og sivilt samfunnsorganisasjoner. Sluttdokumentene som kom som resultat bruker vi fremdeles i dag som viktige referanser og retningslinjer for rettighetsarbeid.

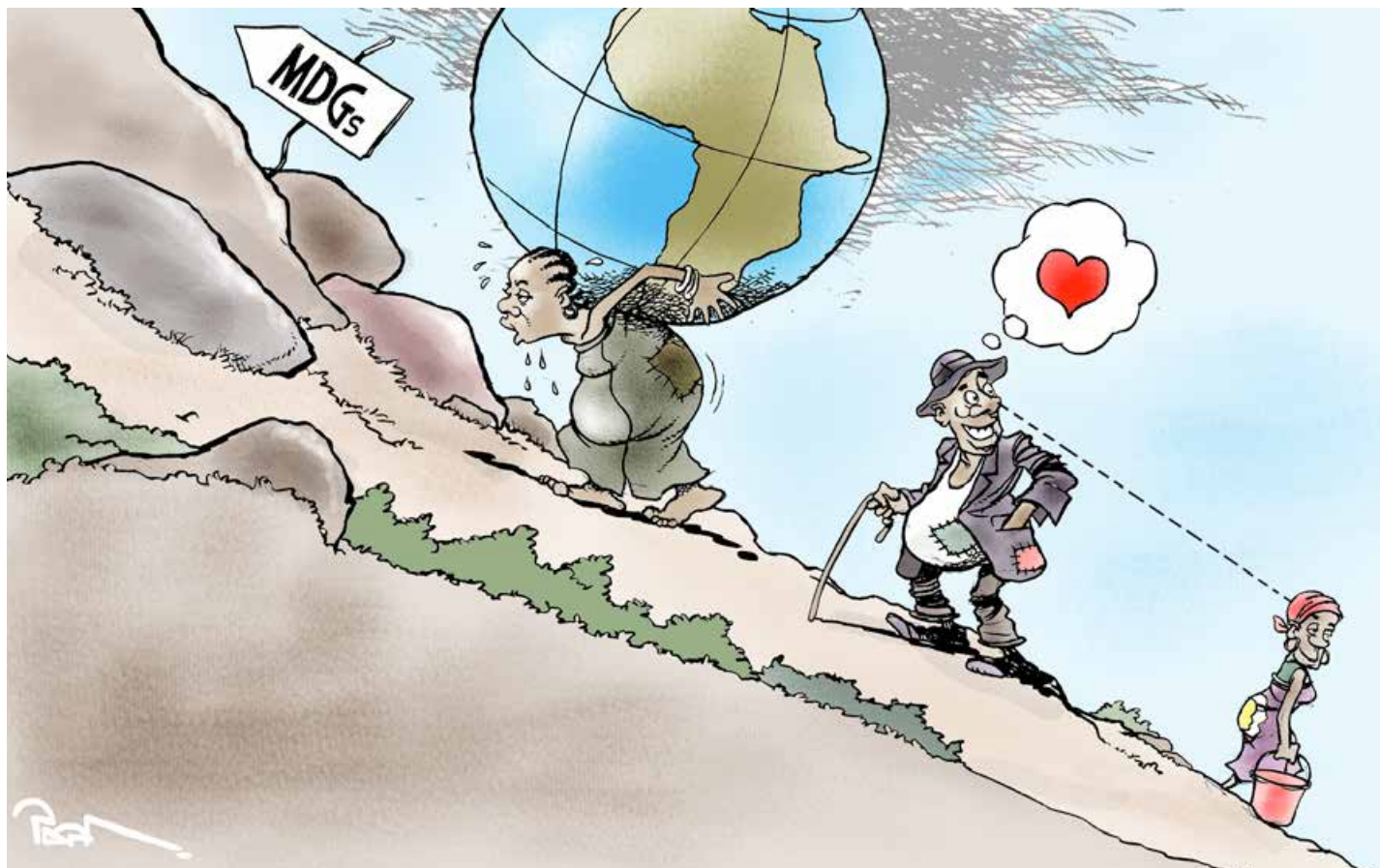
Tusenårsmålene har hatt ulik suksess og grad av oppnåelse, men de har satt et klart fokus på områder hvor det har vært og fremdeles er behov for endringer. Fattigdomsbekjempelse, rett til utdanning, rett til helse, likestilling og bekjempelse av hiv/aids og malaria er noen av de åtte målenes innhold. I 2000 fikk vi et eget mål på likestilling, og det er også klart integrert i andre mål, men ved oppsummering er det tydelig at det er på likestillingsområder vi har kommet kortest i forhold til oppnåelsen.

Det betyr at når det diskuteres post-2015, altså hva som skal komme etter FNs tusenårsmaal, så er likestilling og kvinners rettigheter vel så viktig, om ikke viktigere å få på plass enn i 2000. Allerede i et par år har det pågått diskusjoner om hvordan nye mål skal se ut, hva som skal inkluderes som ikke er på plass i de nåværende målene, og hvordan de skal kunne måles på en god måte. UN Women har vært en aktiv del av prosessen og har tydeliggjort behovet for at det også nå skal være et eget mål på likestilling og kvinners rettigheter.

Samtidig vet vi at det blir vanskeligere å få gode mål på plass i 2015 enn det var i 2000. Senest i november i 2013 foregikk det heftige forhandlinger i FN i New York i forhold til en resolusjon om kvinnelige menneskerettighetsforkjempere. Den kan stå som et symbol på hva som ligger foran oss. Striden sto blant annet om formuleringene i det opprinnelige resolusjonsforslaget paragraf 8, hvor det ble referert til kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter. Holy See ledet an landene i denne delen av motstanden. Samtidig insisterte de afrikanske landene på at det skulle inkluderes tekst som henviste til respekt for kulturer og tradisjoner. Russland, Kina og Iran fremmet krav om at språk som insisterer på at menneskerettighetsforkjempere må overholde nasjonal lovgivning, skulle inkluderes.

Neste utfordring i forhold til kvinner og likestilling kommer på FNs Kvinnekommisjons møte i New York i mars 2014. Hovedtema for møtet er «Challenges and achievements in the implementation of the Millennium Development Goals for women and girls». I løpet av det to uker lange kommisjonsmøte skal det også forhandles frem en slutterklæring - såkalt «agreed conclusions». Stridstemaer knyttet til kvinner og likestilling vil på nytt dukke opp under dette møtet når implementeringen av tusenårsmålene skal evalueres. Skal vi komme oss videre forbi 2015 kan ikke FNs medlemsland fortsette å bruke kvinners rettigheter og kvinners liv som forhandlingskort.

Gro Lindstad
Daglig leder FOKUS

ILL. CARTOON MOVEMENT/POPA MATUMULA

INNHOOLD

4 Status for tusenårsmålene	20 Finding Convergence Towards a Healthy Planet for All
6 Har tusenårsmålene spilt fallitt?	23 The Post-2015 Agenda Will Affect Our Daily Lives
7 Kultur og normer står i vejen for pigers skolegang	24 Nye utviklingsmål – snart i mål
10 Proving the Naysayers Wrong? - Empowering Afghan Women and Girls through Education	26 Macro Policy and the MDGs
12 Hvordan blir kvinners rettigheter ivaretatt i tusenårsmålene?	28 Supporting Women through Energy Solutions in Mozambique
14 Phumzile Mlambo-Ngcuka: The 21st Century—a Century for Women	30 Kvinners erfaringer sentrale i kampen mot fattigdom og klimautfordringer
16 Tusenårsmålene i tall	32 Desperate Voices of Women Farmers from Tanzania
17 Nepal: Mot tusenårsmålene uten kvinner	33 The Post-2015 framework: Why We Need to Merge the Care and Green Economies

Would you like to write for Women United?

Women United is a quarterly magazine published by the Forum for Women and Development. The magazine covers international development and environmental issues from women's perspectives. Every issue is theme-based. The magazine has a circulation of 4000 copies. Additionally, it is available as an e-publication for tablets.

The authors are responsible for the views and opinions expressed. Women United operates by Norwegian editorial guidelines. Get in touch with the editor at og@fokuskvinner.no for more information and to pitch your ideas.

STATUS FOR FNs TUSENÅRSMÅL

1

UTRYDDE EKSTREM FATTIGDOM OG SULT

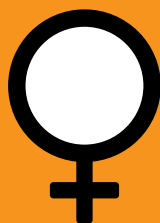
Målet om å halvere andelen mennesker som lever i ekstrem fattigdom er nådd. Siden mesteparten av statistikken som finnes på global fattigdom baserer seg på husholdningsundersøkelser er det vanskelig å si hvor mange av verdens ekstremt fattige som er kvinner. Når det gjelder målet om å oppnå full sysselsetting og verdig arbeid for alle er det lang vei igjen å gå. Mens 72,7 % av menn hadde jobb i 2012, var det tilsvarende tallet for kvinner 47,9.

2

SIKRE UTDANNING FOR ALLE

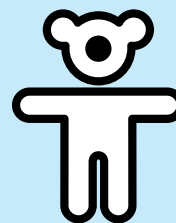
Selv om andelen barn som går på skole har økt betraktelig siden år 2000, vil ikke tusenårsålet om universell utdanning nås hvis utviklingen fortsetter i dagens tempo. I dag får litt over 90 % av verdens befolkning starte på skolen, og det er 97 jenter per 100 gutter i grunnskolen. Flere kvinner enn menn er fremdeles analfabeter.

3

STYRKE KVINNERS STILLING

Det er fremdeles en overvekt av gutter som får skolegang, men når det kommer til høyere utdanning er det nå flere kvinner enn menn på verdens universiteter. Bare 21,4 % av alle folkevalgte parlamentsmedlemmer i verden er kvinner, og dersom økningen av kvinnelige parlamentsmedlemmer fortsetter i samme tempo som de siste 15 årene, vil det ta 40 år før man oppnår lik fordeling mellom kjønnene i verdens parlament.

4

REDUSERE BARNEDØDELIGHETEN

På verdensbasis har andelen barn som dør før fylte fem år blitt redusert med 47 % siden 1990. Selv om framgangen er stor, må utviklingen gå mye raskere dersom målet om å redusere barnedødeligheten med to tredjedeler skal nås. Fysiologisk har gutter mindre sjanse til å overleve de første fem leveårene enn jenter. Dette ser vi i hele verden bortsett fra i det sørlige Asia, noe som gjenspeiler preferansen for sønner i regionen.

FNs tusenårssmål ble vedtatt i år 2000, og inneholder åtte konkrete mål for bekjempelse av fattigdom som skal nås innen 2015.

5

REDUSERE SVANGERSKAPSRELATERT DØDELIGHET

Antall mødre som dør under svangerskap eller fødsel har gått ned i alle deler av verden, men det er imidlertid langt igjen før målet om å redusere svangerskapsrelatert dødelighet med tre fjerdedeler er nådd. I 1990 var det 440 dødsfall per 100 000 fødsler i utviklingsland. I 2010 var tallet 210. Fremgangen har vært minst i Afrika sør for Sahara, som også er den regionen med høyest antall tenåringsfødsler, og lavest tilgang til prevensjon.

6

STOPPE SPREDNING AV HIV/ AIDS, MALARIA OG ANDRE DØDELIGE SYKDOMMER

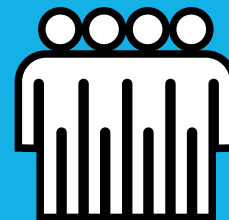
Færre mennesker blir smittet av HIV-viruset enn tidligere, allikevel var det over 2,3 millioner nye infeksjoner i 2012. HIV er fremdeles den ledende dødsårsaken for kvinner i reproduktiv alder. Hvert minutt blir en ung kvinne smittet av HIV. Utdeling av myggnett har bidratt stort til at tallet på mennesker som er smittet av malaria nå er 17 % lavere enn i 2000. Tallet på tuberkulosesyke ser ut til å bli halvert innen 2015, og målet er derfor innen rekkevidde.

7

SIKRE MILJØMESSIG BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Finanskrisen har ført til nedgang i de globale CO₂-utslippene. Likevel var utslippene 39 % høyere i 2009 enn i 1990, og alt tyder på at nedgangen er et kortsiktig unntak. Målet om å halvere andelen av verdens befolkning uten tilgang til rent drikkevann er nådd, allikevel er det 783 millioner mennesker som fremdeles mangler tilgang til drikkevann. Situasjonen er verst blant fattige mennesker som bor på landsbygda. Der hvor rent vann ikke er lett tilgjengelig er det ofte jenter og kvinner som må bære byrden med å samle inn vann.

8

BYGGE ET GLOBALT PARTNERSKAP FOR UTVIKLING

De siste åra har andelen bistand i verdens statsbudsjett blitt mindre. I 2012 var den totale bistanden (ODA) på 125,6 milliarder dollar, noe som er 0,29 % av donorlandenes BNI, dette er 4 % mindre enn i 2011. Bistanden som er direkte rettet mot kvinner og likestilling har midlertidig økt i denne perioden. Av de 91,9 milliarder dollar som var rettet inn mot spesielle sektorer i 2010-11 gikk 20,5 Milliarder dollar til å styrke kvinners stilling og likestilling. Det er beregnet at 2,7 milliarder mennesker vil ha tilgang til internett innen utgangen av 2013.

AV: **MAGNUS HOLTFODT,**
RÅDGIVER - ANALYSE
OG UTREDNING, FOKUS

Har tusenårsmålene spilt fallitt?

FNs nyeste rapport om tusenårsmålene viser god fremgang på mange områder, men de fleste målene som ble satt i år 2000 vil ikke bli oppnådd i tide.

Ifølge de ferskeste tallene fra rapporten om tusenårsmålene¹, er målet om å halvere andelen av ekstremt fattige i verden allerede nådd, to år før tidsfristen. Målet om å øke tilgangen til rent vann, og å forbedre slumbeboeres levekår, er også oppnådd. Andre mål, som å halvere antallet dødsfall som blir forårsaket av tuberkulose, og å halvere andelen mennesker som lider av kronisk sult, er også innen rekkevidde.

Verden er lengst unna måloppnåelse på tusenårsmålene som særlig omhandler kvinner. Dødsfall blant fødende kvinner er redusert med 47 prosent de siste to tiårene. Selv om dette er positivt, er det fortsatt langt unna målet om å redusere dødsfallene med tre fjerdedeler. Omtrent halvparten av alle fødsler i verden foregår fremdeles uten utdannede helsearbeidere til stede, og det vil kreves langt større investeringer og sterkere politisk støtte hvis målet om å redusere antall dødsfall blant fødende kvinner skal kunne oppnås i tide.

Siden 1990 har barnedødeligheten (blant barn under fem år) falt med 41 prosent. Barnedødeligheten er i økende grad blitt konsentrert i de fattigste regionene i verden. Barn som fødes i rurale områder, eller hvis mor ikke har utdanning, har størst sannsynlighet for å dø.

Økningen av kvinnelige stortingspolitikere har vært svak, og per dags dato er kvinneandelen på 21,3 prosent.² Dersom økningen av kvinnelige parlamentsmed-

ILL. CARTOON MOVEMENT/POPA MATUMULA

lemmer fortsetter i samme tempo som de siste 15 årene, vil det ta 40 år før man oppnår en lik fordeling mellom kjønnene i verdens parlamenter.

Selv om majoriteten av verdens analfabeter er kvinner, og det fremdeles er færre jenter enn gutter som begynner på skolen, viser de nyeste tallene at det nå for første gang er et flertall av kvinner på verdens universiteter.

Ujevn fremgang

Fremdriften av de åtte tusenårsmålene har vært ujevn, ikke bare mellom regioner og land, men også mellom ulike befolk-

ningsgrupper innenfor landegrensene. De gjeldende tusenårsmålene er gjennomsnittsmål, og for å nå målene har flere land gjennomført de letteste tiltakene først. Det har gitt utdanning til middelklassegutten i byen, men ikke til den fattige jenta på landsbygda. Tusenårsmålene har ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til de aller fattigste og mest marginaliserte, og disse har ikke tatt del i velstandsveksten verden har sett de siste tiårene. Mange står fremdeles uten utdanning, helse og andre grunnleggende rettigheter.

Med litt under to år igjen for tusenårsmålene utløper, er det viktig at verden ikke gir opp, men styrker arbeidet opp mot de fattigste og mest marginaliserte.

Dette fokuset må videreføres når nye utviklingsmål skal settes etter 2015. De nye målene må også ha et mye større fokus på kjønn og ulikheter, både mellom og innenfor land. ■

¹ United Nations, The Millennium Development Goals Report 2013

² Inter Parliamentary Union, "Women in Parliaments": <http://www.ipu.org/wmn-e/world.htm> (Per 1. nov 2013)

« Fremdriften av de åtte tusenårsmålene har vært ujevn, ikke bare mellom regioner og land, men også mellom ulike befolkningsgrupper innenfor landegrensene. Tusenårsmålene har ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til de aller fattigste og mest marginaliserte. »

Kultur og normer står i vejen for pigers skolegang

MALALA YOUSAFZAI AT THE GLOBAL EDUCATION FIRST INITIATIVE ANNIVERSARY EVENT.
PHOTO: UNITED NATIONS INFORMATION CENTRES

AV: **PUK DAMSGÅRD ANDERSEN, MELLELMØST-KORRESPONDENT FOR DANMARKS RADIO MED BASE I KAIRO.** Fra 2007-10 boede hun i Pakistan, hvor hun flere gange besøgte Swat-dalen. Hun har skrevet to bøger om forholdene for pakistanske kvinder og stammetraditioner i landets afsides egne.

16-årige Malala Yousafzai fra Pakistan har i årevis kæmpet for pigers ret til uddannelse i traditionelle samfund. En kamp, der omtrent kostede hende livet, da hun blev skudt i hovedet af Taleban. Nu er hun tilbage, og vi har talt med den verdenskendte teenager om forhindringer og løsninger for pigers vej til uddannelse.

Malala blev født langt fra storbyens modernitet og muligheder, langt fra de velstillede pakistanske familier, hvor døtrenes uddannelse er lige så vigtig som sønnernes.

Den nu verdenskendte teenager voksede derimod op i et traditionelt miljø i den legendariske Swat-dal med de hvide bjergtinder. Her har pashtunske stammer i århundreder levet efter deres stammekodeks pashtunwali, der på nogen punkter ikke anerkender lighed mellem kønnene.

Malalas jævnaldrende veninder blev ofte taget ud af skolen. Piger hørte til i hjemmet, fik de at vide. Eller også mente forældrene, at det var for farligt for deres døtre at gå i skole, fordi den militante og islamistiske Taleban-bevægelse havde overtaget magten i Swat og bombet flere hundrede skoler og lukket resten. Også Malalas skole, som hendes progressive far havde bygget, blev truet til lukning af Taleban i en periode.

“Når en mand står med et gevær i hænderne, så gør du, som han siger. Ellers er dit liv i fare. De bruger frygt og våben til at opnå, hvad de vil. I vores tilfælde ville de indføre rigide islamiske regler, der intet har med islam at gøre,” fortæller Malala om talebanernes metoder, da hun voksede op i Swat.

Når fædrene går foran

Men Malala er heldigere end mange af sine jævnaldrende. For det er takket være hendes progressive far, der har viet sit liv til at bygge skoler og konstant har kæmpet for pigers ret til at gå i skole, at Malala

har fået styrken til at stå imod og kæmpe. Ikke bare for pakistanske pigers uddannelse, men for alverdens pigers ret til at gå i skole.

“Jeg kunne ikke have gjort det uden min far. Ikke i så ung en alder, nok først senere i livet, når jeg selv kunne bestemme,” siger Malala.

Og heri ligger netop en vigtig pointe, hvis man skal forstå udfordringerne for piger og kvinder verden over: I et land som Pakistan er det de færreste kvinder, der studerer og arbejder uden deres fædres eller brødres opbakning. Med andre ord: Hvis familien ikke ønsker, at deres piger går i skole, så er det i visse kulturer med livet som indsats, hvis de kæmper for netop den ret. I Malalas tilfælde gik hun i den skole, som hendes far havde bygget. Hun fik den største opbakning ikke bare til studierne men også til at tale til diverse medier og ved konferencer i Pakistan om, hvad Taleban gjorde ved hendes liv og skolegang.

“Børn står over for mange udfordringer, når de skal i skole. Fattigdom først og fremmest – børn arbejder for at forsørge deres familier og kommer dermed ikke i skole. Dernæst kultur og normer. For eksempel er det i den pashtunske kultur

ikke så vigtigt, at piger får en uddannelse. Det er stamme-tankegange. Dem skal vi kæmpe imod,” siger Malala.

Opgør med mullah-vældet

Nærmest symbolsk blev Malala skudt på vej fra skole nøjagtig den dag hendes egen analfabetiske mor begyndte i skolen for i en sen alder endelig at lære at læse og skrive. Hun overlevede kun med nød og næppe – og muligvis fordi gerningsmanden heldigvis var en ringe skytte. Og lige siden hun rejste sig fra sygesengen er hun gået på barrikaderne for den ret, en snæversynet mand forsøgte at tage fra hende og alle andre piger i Pakistan.

Ifølge Malala er der flere muligheder for at kæmpe mod familiers modvilje i forhold til skolegang til piger og det ekstreme tanksæt, der fik en mand til at skyde ind i en skolebus og såre Malala og hendes to veninder.

“Mullaherne, der prædiker i moskeer og som har mange tilhørere, taler kun om den hellige krig og om at kæmpe. De fortæller os ikke om den rigtige islam, om de rettigheder piger har ifølge Koranen. De skal fokusere mere på vores almindelige liv, tolerance og lighed mellem kønnene,” siger Malala.

« I månedsvi samlede hendes skoletaske støv, og uniformen var for længst blevet lagt i skabet af frygt for angreb, når hun gik til skole iklædt det genkendelig skoletøj. Flere af lærerne holdt også op med at undervise eleverne, fordi der blev hvisket om deres ugering bag deres ryg. »

Det er med andre ord lokale aktører ude i samfundene, der kan gøre en forskel. Malalas egen far er et eksempel på en ildsjæl, der uden penge på lommen eller de rigtige forbindelser alligevel byggede skoler. Lærerne holdt fast på deres ret til at undervise piger i en tid, hvor mange lokale bakkede op om Taleban – ofte af bar frygt.

“Vores pensum har betydning for vores kamp. Vi skal vise eleverne de gode eksempler på personligheder, der ikke har kæmpet forgæves. Martin Luther King, Benazir Bhutto, Nelson Mandela,” foreslår Malala.

For inspiration og impulser fra omverdenen er vigtig. Selv har hun fået den af sin egen far, som hun kalder for “inspirerende”. Andre børn må hente den fra personligheder i historiebøgerne.

Medierne har også vist sig at spille en enorm rolle for opfattelsen af uddannelse i lokalsamfund som det, Malala er opvokset i.

Det er langt fra hver husstand i Swat, der har et fjernsyn. Til gengæld hører de fleste radio. Det udnyttede en militant islamist, der fik tilnavnet “radio-

mullahen”, da han lærte radiolytterne om Koranen og udspydede regler for Swats indbyggere fra sin radiostation. De handlede især om kvinder, om at de hørte til i hjemmet, om at pigeskoler var imod islam

Forandring i det små

Men medierne kan også blive brugt positivt, mener Malala. Selv skrev hun en blog under et andet navn om livet som pige under Taleban. Hun udtalte sig til et hav af pakistanske medier, og det gjorde indtryk at en så ung, pakistansk pige turde at stå frem og tale Taleban midt imod.

Jo flere piger der går i skole i traditionelle samfund, om det er i Pakistan eller i andre lande, desto mere spreder forestillingen sig om, at pigers skolegang kan have en positiv effekt i familierne. De kan få bedre jobs og tjene penge til husholdningen. Men i mange lande ender de veluddannede kvinder ofte i hjemmene som husmødre.

Selvom Malala på bare 16 år ikke er kommet dertil endnu, hvor hun skal søge job, har hun allerede nu zoomet ind på sin ambition. Hun vil vende til-

bage til Pakistan og blive landets leder, ligesom Benazir Bhutto var. For en del af udfordringerne på jobmarkedet handler om korrupsion, der oftest er størst i politiske kredse. Hvis du ikke har forbindelserne i orden eller penge på lommen, kan det være umuligt at få et job, uanset hvor mange bøger du har læst. Arbejdsløsheden er tårnhøj, især blandt de unge, og kvinder bliver tilmed diskrimineret på grund af deres køn.

“Men jeg vil være en ærlig politiker. Vi har brug for forandring. Og vi behøver ikke være tavse omkring korrupsionen. Vi skal handle. Og hvis jeg kan handle kan jeg ændre forholdene for mange flere som politiker. Jeg kan ændre lovene, så det bliver nemmere for flere at leve et anstændigt liv”, siger Malala.

Der er stadig langt vej, før piger og kvinder i alverdens samfund får lige ret til uddannelse med mændene. Men det er ildsjæle som Malala og hendes far, der er med til at skabe forandring. Først i det små, i deres eget lokalsamfund. Og hvem ved; i fremtiden måske også på den store bane. □

I 2008 OG 2009 BLEV SKOLER SOM DENNE BOMBET TIL RUINER AF TALEBAN I SWAT-DALEN. MALALA OG MANGE ANDRE PIGER STOPPEDE EN OVERGANG MED AT GÅ I SKOLE. DA HÆREN ENDELIG TOG KONTROL OVER OMRÅDET, REJSTE JEG DERTIL, OG SKADERNE PÅ SKOLERNE VAR TYDELIGE. FOTO: PUK DAMSGÅRD.

Proving the Naysayers Wrong?

- Empowering Afghan Women and Girls through Education

JAGHORI SCHOOL GIRLS.
PHOTO: MIR WALI RAOFI © NAC 2013

BY: **TERJE MAGNUSSØNN WATTERDAL,**
COUNTRY DIRECTOR, NORWEGIAN
AFGHANISTAN COMMITTEE (NAC)

Afghanistan has five additional years to reach the Millennium Development Goals, so the post-2015 process is more of a post-2020 process for Afghan women and girls. Much has been achieved; however at the current pace there is little hope that all Afghan girls will have access to quality primary education within 2020. The questions are: How can we increase and strengthen our efforts, and how we can guarantee that the hard won achievements of the past decade are safeguarded?

Jaghori is a peaceful oasis in the midst of the conflict ridden Province of Ghazni. It is one of the main target areas for the Norwegian Afghanistan Committee (NAC) and its Integrated Rural Development Programme (IRD II) focusing on education, health and natural resource management, with women and girls as main beneficiaries.

The four main education components of the programme are: (1) inclusive education, (2) teacher training, (3) preparation classes for university entrance exams, and (4) literacy programmes for women.

Just like their Norwegian peers, girls in Jaghori are primarily concerned with peace, the environment, the quality of education (or the lack thereof), access to modern technology (or the lack thereof), prospects of continuing their studies, and dreams of a future juggling professional carriers with children and married life. However, these girls are lucky to have a school to go to. In Afghanistan too many girls are denied even contemplating such prospects due to cultural and traditional barriers as well as security problems that prevent thousands of girls from participating in an active life outside their homes.

What Will Happen Post-2014?

Many Afghans are concerned about what will happen after 2014 when most international forces and many donors are expected to leave. International media tends

to focus on all that has gone wrong in Afghanistan and thereby gives the world the impression that all is bleak when it comes to the situation of girls and women due to conservative perceptions and even direct threats and attacks. However, this is not the whole truth. Many Afghans work hard every day to develop a forward-looking society where all citizens have equal rights to access quality education, and where job opportunity are open to all regardless of gender, abilities, disabilities, or ethnic, religious, economic and social backgrounds.

The Way Forward

It is important that the efforts to provide access to quality education for all Afghan girls and boys are strengthened. The struggle for the millions of children and youth who are excluded from entering the formal education system, or prevented from completing a full cycle of primary and secondary education must be continued.

At the same time the successes and the progress made over the past decade should be recognized. According to official data 8.6 million Afghan children were enrolled in government schools in 2011/2012, out of which 3.35 million, or 39 percent, were girls.

The dilemma is that without security thousands of Afghan children will remain excluded from the formal education system, and without education and economic

growth there will be no security.

UN Resolution 1325 urges us to increase the participation of women and incorporate gender perspectives in peace and security efforts. It calls on all parties in armed conflicts to take special measures to protect women and girls from gender-based violence. This is particularly relevant in Afghanistan where one of the main barriers to education is the lack of security. The security situation requires national, regional and international solutions; while steps to overcome these problems can also be taken on local levels.

The NAC has recently organized campaigns in the provinces of Badakhshan, Balkh and Ghazni promoting the rights of girls to education. The common sense approach used by NAC community mobilizers has provided results. Just like Norwegian parents, Afghan mothers and fathers need to know that their children are safe and well taken care of both in school and on their way to school. This has proven to be much less difficult than many naysayers predicted. As a result of these campaigns hundreds of girls have enrolled in school or been encouraged to complete their education during the past six months alone, which shows that an open and honest dialogue with children, parents and communities is effective.

Construction of schools and education of teachers is important, but long term efforts, in close cooperation with Afghan local communities, to overcome cultural and security barriers must not be underestimated. Together these efforts will not only increase the number of children enrolled in school, but also the number of children completing a full cycle of education and thus lay the ground for a more prosperous and peaceful Afghanistan. □

« Just like Norwegian parents, Afghan mothers and fathers need to know that their children are safe and well taken care of both in school and on their way to school. »

AV: **MAGNUS HOLTFODT,**
RÅDGIVER - ANALYSE
OG UTREDNING, FOKUS

Hvordan blir kvinners rettigheter ivaretatt i tusenårsmålene?

På 90-tallet ble det gjort store framskritt for anerkjennelsen av kvinners rettigheter internasjonalt. Tusenårsmålene derimot har ikke bidratt stort på dette feltet.

I FNs tusenårserklæring fra år 2000 uttrykker alle verdens regjeringer sitt kollektive ansvar for å opprettholde prinsippene for menneskelig verdighet, likeverd og global rettferdighet. I erklæringen befestes enigheten om at å fremme likestilling mellom kjønnene og å myndiggjøre kvinner, er effektive måter å bekjempe fattigdom, sult og sykdom, og å stimulere til reell bærekraftig utvikling, på. Erklæringen forplikter regjeringene til å bekjempe alle former for vold mot kvinner og å implementere FNs konvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner (CEDAW).¹

Tusenårsmålene som deretter ble lansert var FNs oppskrift på hvordan man skulle oppnå de målsetningene som ble satt i tusenårserklæringen. Med klare tidsfrister og utvalgte indikatorer skulle målene fungere som et veikart for å bekjempe fattigdom i verden. Men i prosessen med å konkretisere målene forsvant mye av kjønnspektivet, og mange av de vik-

tige rettighetene som hadde blitt kjempet fram av kvinnebevegelsen i Kairo (1994) og Beijing (1995) ble utelatt.

Svakt kvinnespektiv

Tusenårsmålene anerkjenner i liten grad at likestilling mellom kjønnene ikke bare er et mål i seg selv, men også sentralt for å oppnå alle de andre syv tusenårsmålene. Tusenårsmålene tar heller ikke et oppgjør med de strukturelle årsakene til kvinners fattigdom og diskriminering av kvinner, slik de er nedfelt i CEDAW og handlingsplanen fra Beijing. Kvinnespektivet er svakt i målene om reproduktiv helse, barnedødelighet og HIV, og det tas ikke hensyn til seksuelle og reproduktive rettigheter, diskriminering, politisk medbestemmelse eller vold mot kvinner.

Likestilling er dårlig ivaretatt også i alle de andre målene. Flere av indikatorene som skal måle fremgang, måler ikke forskjeller mellom kjønn.

Selv om tusenårsmålene inneholder et eget punkt om å styrke kvinners stilling (mål 3), er indikatorene stort sett vage. I tillegg til å jobbe for å eliminere kjønnsforskjeller i tilgang til utdanning, skal man også se på andelen av kvinner ansatt utenfor jordbrukssektoren, og andelen av kvinner i verdens nasjonalforsamlinger. I motsetning til de fleste andre tusenårsmålsindikatorer finnes det ikke her noen konkrete mål å strekke seg etter, bortsett fra at man skal måle framgangen. Det er også på disse områdene at framgangen har vært minst siden år 2000.

Mål om reproduktiv helse – først innført i 2005

I 2005 klarte kvinnebevegelsen å kjempe igjennom at tusenårs mål nr. 5, om å redusere svangerskapsrelatert dødelighet, skulle utvides med et nytt delmål om å oppnå universell tilgang til reproduktiv helse innen 2015. Dette førte til at målet i en viss

« **Tusenårsmålene tar ikke et oppgjør med de strukturelle årsakene til kvinners fattigdom og diskriminering av kvinner, slik de er nedfelt i CEDAW og handlingsplanen fra Beijing. »**

grad ble mer i samsvar med forpliktelsene verdens land hadde blitt enige om under FNs befolkningskommisjon i Kairo i 1994.

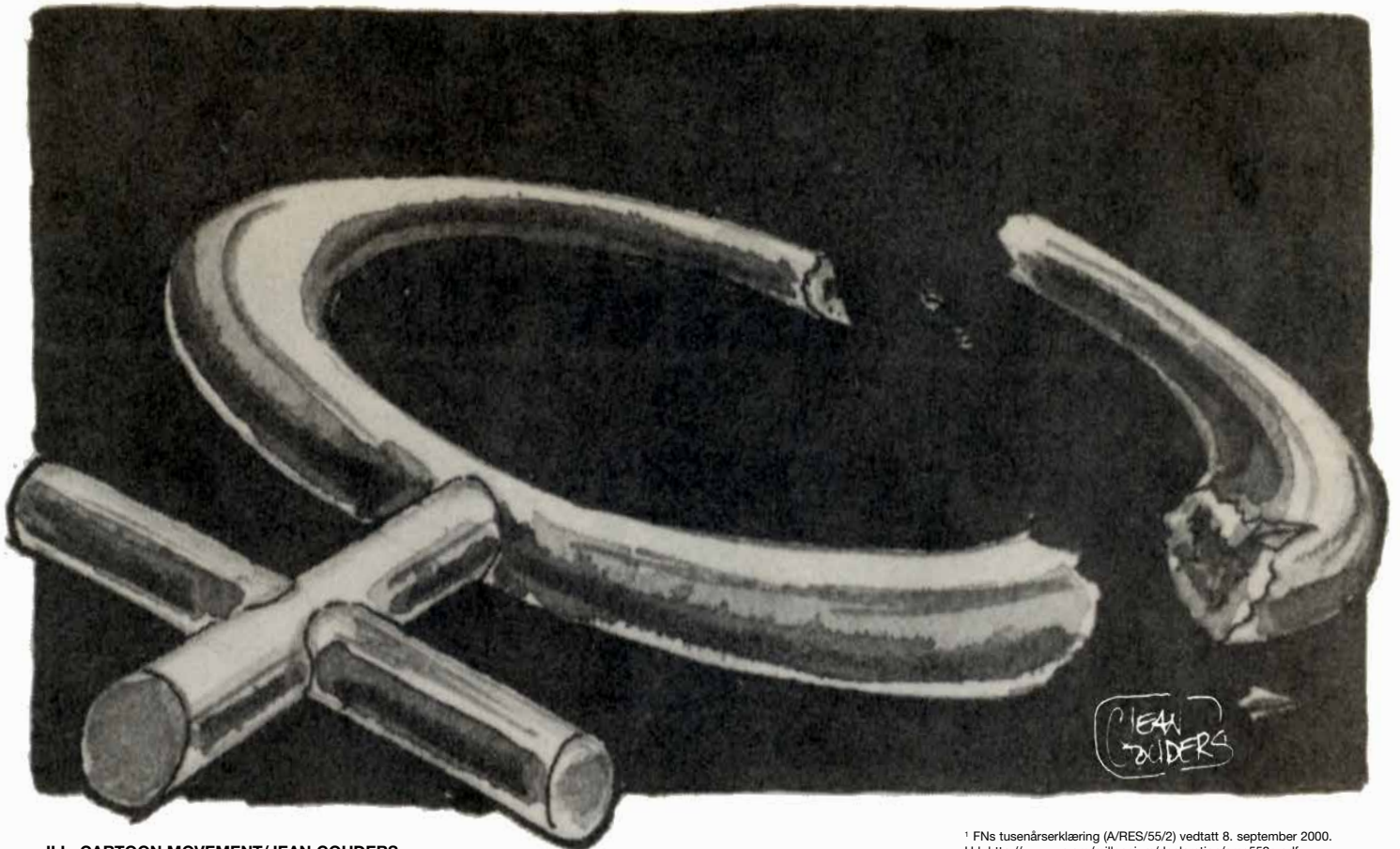
Fremdeles er målet om å redusere svangerskapsrelatert dødelighet klassifisert som et rent helsemål. Tiltak og finansiering for å nå målet fokuserer først og fremst på levering av tjenester, istedenfor å ta for seg de underliggende årsakene til diskriminering; slik som retten til å bestemme over egen kropp, usikre og ofte ulovlige aborter, barneekteskap, og

mannlig dominans i husholdningen som ofte legger føringer på hvor mye penger familier bruker på helserelaterte produkter.

Lanseringen av tusenårsmålene har bidratt til å kanalisere politisk engasjement og økonomisk satsing, og dette har bidratt til å redusere fattigdom globalt sett. Men det har også gått på bekostning av den politiske viljen og tilhørende økonomiske støtten til gjennomføringen av handlingsplanene utarbeidet i Kairo og Beijing, noe som har ført til

at fremgangen på disse områdene ikke har vært så stor som man hadde håpet.

Når de nye utviklingsmålene skal utarbeides etter 2015, er det viktig at man diskuterer de underliggende årsakene til diskriminering av kvinner slik som de er beskrevet i CEDAW og handlingsplanen fra Beijing, og at likestilling i større grad sees i sammenheng med oppnåelsen av alle de andre målene som velges. Hvis ikke vil videre fremgang sannsynligvis være ujevn og fragmentert. □

ILL: CARTOON MOVEMENT/JEAN GOUDERS

¹ FNs tusenårserklæring (A/RES/55/2) vedtatt 8. september 2000. Url: <http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.pdf>

BY: **ODA GILLEBERG,**
JOURNALIST AND INFORMATION
ADVISOR, FOKUS

Phumzile Mlambo-Ngcuka:

The 21st Century—A Century for Women

Head of UN Women calls for improvements in women's quality of life to be used as yardstick for measuring government performance

Poverty and violence are the greatest challenges for women today, according to the head of the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women, UN Women.

Global poverty has declined since the Millennium Development Goals (MDGs) were adopted in 2000. Yet, women constitute 70 percent of the world's poorest, according to the United Nations Association of Norway.¹

Attending the international conference on “Women, Power and Politics – the Road to Sustainable Democracy” in Oslo in November 2013, Phumzile Mlambo-Ngcuka, Executive Director of UN Women, told FOKUS that: “GDP [gross domestic product] growth doesn't tell you about the people. Growth can be growth at the expense of the poor, and the majority of the poor are women. If we talk about the real economy, and not just about GDP, we can see that growth can be the accumulation of wealth by a few, not the total improvement of quality of lives of more people.”

Women put in two-thirds of the world's working hours,² yet own far less of the world's property than men.

According to the Food and Agriculture Organization of the UN (FAO), women comprise 43 percent of the agricultural labour force, on average, in developing countries. This figure ranges from around 20 percent in Latin America to 50 percent in parts of Africa and Asia.³

“Women work on the land, but they don't own it. They produce food, but they are hungry,” Mlambo-Ngcuka said.

She argues that gender inequality is not just a women's issue but a public issue, and that public officials should be held accountable.

PHUMZILE MLAMBO-NGCUKA, EXECUTIVE DIRECTOR OF UN WOMEN, FORMER DEPUTY PRESIDENT OF SOUTH AFRICA (2005-2008), TAKING PART IN FOKUS' 16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER VIOLENCE.
 PHOTO: JULIE LUNDE LILLESÆTER/PRIO.

« Women's economic empowerment increases the well being of a country, and governments know this. »

“Women do a lot of work that is underpaid, poorly paid and unpaid. We must address and close the wage gap, and enforce equal pay for equal work.”

“Women's economic empowerment increases the well being of a country, and governments know this.”

“We need to hold the people elected accountable. Those responsible for public policy should be measured by their performance on these issues.”

Feminisation of Poverty

The Millennium Development Goals are set to expire in 2015. World leaders are currently discussing what should come next.

Mlambo-Ngcuka, who replaced Michelle Bachelet as the Executive Director of UN Women in August 2013, argues that the post-2015 development goals must focus on changing the quality of life for women.

To fight against the feminisation of poverty, barriers to women's economic empowerment must be identified, she stressed.

“We must find mechanisms for women's access to finance and land ownership, and we need to encourage women to become commercially active.”

“Whatever we didn't accomplish with the MDGs, we must achieve with the new goals,” Mlambo-Ngcuka said.

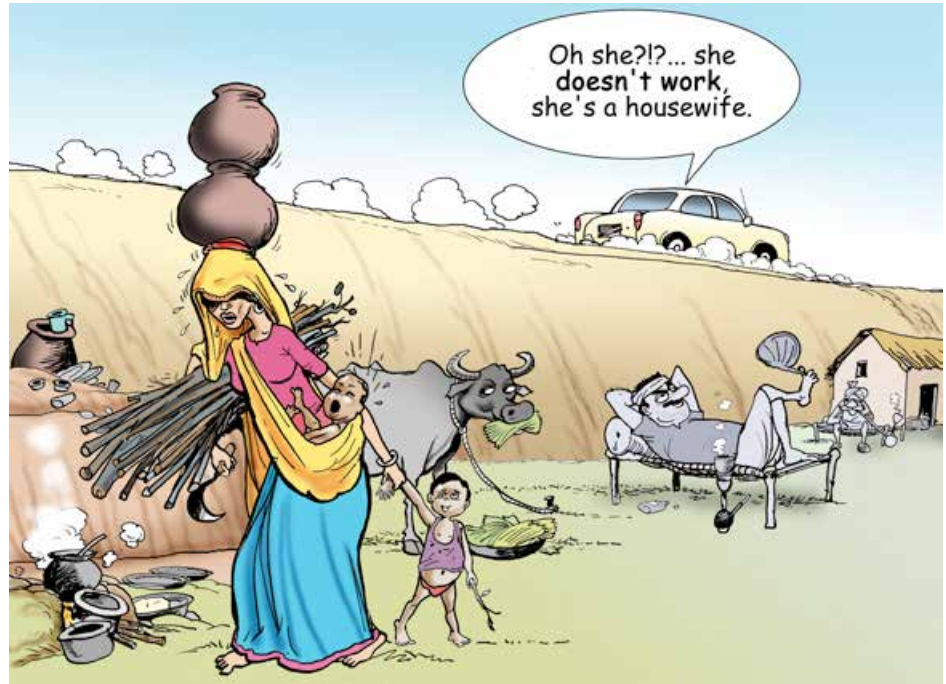
Education Is the Silver Bullet

Economic empowerment, poverty, and violence are integrated issues. In addition, disrespect for women's sexual and reproductive rights prevents women from reaching their full potential.

“If women have children too early, they sign a contract with poverty,” Mlambo-Ngcuka said.

According to Mlambo-Ngcuka, access to education is “the closest thing to a silver bullet to the challenges we face for women and girls”, as education tends to delay marriage and childbearing, leads to economic independence, and ultimately helps break the cycle of poverty.

“Women's independence is compromised as long as they don't have financial means to look after their children.

THE SHARE OF UNPAID ACTIVITIES FOR FEMALES WAS 51% AS COMPARED TO ONLY 33% FOR MALES IN ALL THE STATES OF INDIA. ILL: UN WOMEN/NEELABH BANERJEE

The child will tie them to a man. If educated, women have better prospects in achieving a life with greater control,” Mlambo-Ngcuka said.

The Twenty-First Century - A Century for Women

Addressing the audience at the conference in Oslo, Mlambo-Ngcuka urged them to make the 21st century a century for women.

“It is about making sure that women reach their full potential and achieve the same rights as everybody else,” she elaborated during the interview.

To succeed in their efforts, UN Women is forced to overcome considerable resource constraints.

The entity was established in 2010. Already in 2012, donor contributions from

governments came to a halt due to the global financial crisis. During that same year, Norway, Sweden and the United Kingdom were the three top government donors, contributing approximately USD 25 million, USD 20 million and USD 19 million respectively.⁴ In comparison, Norway donated almost USD 300 million to UNDP in 2012.⁵

“We must call for increased investment in women and gender equality and in UN Women,” Mlambo-Ngcuka said.

“We will need to work together. [...] This is a once-in-a-generation opportunity [...] for us to take gender equality and women's empowerment to the forefront of the global agenda.” □

¹ FN-Sambandet, 28.11.13. Kvinner er de fattigste. Lesedato: 04.12.13. Uri: <http://www.fn.no/Tema/Fattigdom/Fattigdom-og-ulikhet/Kvinner-er-de-fattigste>

² FN-Sambandet, 28.11.13. Kvinner er de fattigste. Lesedato: 04.12.13. Uri: <http://www.fn.no/Tema/Fattigdom/Fattigdom-og-ulikhet/Kvinner-er-de-fattigste>

³ FAO, 2011. The state of food and agriculture 2010-2011. Uri: <http://www.fao.org/docrep/013/2050e/2050e00.htm>

⁴ UN Women, 2012 Top 20 Government Contributors (Core and Non-Core). Uri: <http://www.unwomen.org/~media/Headquarters/Attachments/Sections/Partnerships/Donor%20Countries/BarChart-Flin%20.jpg>

⁵ Norad. Norsk bistand i tall. Uri: <http://www.norad.no/no/om-bistand/norsk-bistand-i-tall>

TUSENÅRSMÅLENE I TALL

Dersom kvinnelige bønder hadde hatt den samme tilgangen på ressurser som menn kunne antallet sultne i verden vært redusert med inntil

150
millioner

1

2/3

av de som ikke kan lese eller skrive i verden er kvinner

2

37

land har over

30%

av kvinner i sitt parlament

3

Micronesia, Palau, Qatar og Vanuatu har ingen kvinner i sine parlament

222

millioner

jenter og kvinner mangler tilgang til moderne og effektive prevansjonsmidler

Noe som resulterer i

54

millioner

uønskede graviditeter

21

millioner

uplanlagte fødsler

16

millioner

utrygge aborter årlig

4

Målet om å redusere dødsfall blant fødende mødre med to tredjedeler er det målet man er lengst unna å oppnå

63,2%

av alle fødsler i verden skjer med helsepersonell tilstede

98%

av alle mødre som mister livet i forbindelse med fødsel bor i utviklingsland

2

Indiske jenter har

21%

større sjanse for å dø før fylte fem år enn gutter

5

37%

av alle kvinner i verden har tilgang til internett

2

¹ FAO 'Closing the gender gap in agriculture' (2011)

² The Millennium Development Goals Report 2013

³ UN Women: Progress of the World's Women (2011)

⁴ Adding it up: Costs and benefits of contraceptive services. Estimates for 2012, Guttmacher Institute, UNFPA

⁵ Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, Rashida Manjoo (2012)

AV: FREDRIK HELDAL,
FRILANSJOURNALIST

Nepal har blitt applaudert for sitt arbeid for å nå FNs tusenårsmål, men det er ikke alle som nyter like godt av dette arbeidet.

Nepal:

Mot tusenårsmålene uten kvinner

«Vi er presset mellom en kultur som ikke gir oss de mulighetene og den friheten som menn har tilgang til, og en politisk realitet hvor kvinner i mektige posisjoner tradisjonelt har fungert som marionetter for mannlige medlemmer av sine familier», sier Savitri Bohra, som har arbeidet for kvinners rettigheter i Nepal i over ti år, både gjennom organisasjoner som WOREC og som uavhengig aktivist.

«En slik kontekst vil nødvendigvis prege arbeidet for større sosial og økonomisk likestilling, inkludert arbeidet for FNs tusenårsmål».

Chhaupadi

Da 16 år gamle Sharmila Bhul fikk menstruasjonen i midten av desember 2012 fikk hun som vanlig ikke sove i huset sammen med resten av familien. Hun tilbragte nettene i et lite skur ved siden av huset i Achham, Ridikot, i det vestlige Nepal. 19. desember sto ikke Sharmila opp til vanlig tid, og da moren gikk til skuret for å vekke henne fant hun datteren død av oksygenmangel.

Titusenvis av kvinner i Nepal praktiserer chhaupadi, en hinduistisk tradisjon hvor menstruerende kvinner og nybakte mødre anses som urene og isoleres i skur, huler eller fjøs for ikke å besudle andre familiemedlemmer eller husdyr. Kvinner får normalt ikke besøke templer, berøre kjøkkenutstyr, drikke melk eller gå på skolen under den «urene» perioden, og hvert år dør et titalls nepalske kvinner av oksygenmangel, nedkjøling, slangebitt, omfattende blødning og leopardangrep mens de er isolerte fra familien.

Til tross for at chhaupadi ble forbudt i 2005, praktiseres tradisjonen fortsatt i store deler av Nepal, og er betegnende på de utfordringene landet står overfor under arbeidet med å nå FNs tusenårsmål.

Internasjonal ros

Nepal var ett av 189 land som i år 2000 undertegnet FNs Tusenårserklæring. Gjennom erklæringen forpliktet landene seg til å oppfylle tusenårsmålene, et veikart for økonomisk og sosial utvikling bygget opp rundt åtte målbare indikatorer, innen 2015.

Selv om målene er ambisiøse har Nepal fått internasjonal ros for sitt arbeid så langt. Selv i en periode preget av bor-

« Nepal er et ekstremt patriarkalsk samfunn, og kvinners plass har historisk sett vært i hjemmet. Slik er det stort sett fortsatt, og selv feminister er ofte redde for å utfordre deler av kulturen vår, selv om den er kvinneundertrykkende »

gerkrig, manglende politisk stabilitet og store nasjonale politiske utfordringer, har landet gjort framskritt i forhold til flere av målene.

Framgang...

I følge en rapport publisert av FNs utviklingsprogram og Nepals regjering tidligere i år har Nepal allerede nådd flere av tusenårsmålene. Målene om utdanning, og reduksjon av fattigdom og dødelighet som følge av graviditet eller fødsel er nådd, eller innen rekkevidde, og Nepal har internalisert et rammeverk for å mobilisere ressurser til arbeidet mot de resterende målene, som arbeidet mot HIV og AIDS, og tilgang til prevensjonsmidler.

Siden 1990 har andelen av befolkningen som lever under fattigdomsgrensen blitt redusert fra 42 prosent til 23 prosent, andelen underernærte er redusert fra 49 prosent til 15 prosent, mens andelen barn som begynte på skolen økte fra 64 prosent til 95 prosent. Barsedødeligheten er redusert fra 108 til 46 pr. 1000 levende-fødte, dødelighet som følge av graviditet eller fødsel fra 850 til 170 pr. 100 000 fødsler, og andelen fødsler gjennomført med helsepersonell til stede har steget fra 7 prosent til 50 prosent.

...med forbehold

Som i mange andre land er det store interne forskjeller i Nepal, både mellom by og land, forskjellige regioner, og ulike sosiale grupper. Mens Kathmandu kommer godt ut i forhold til utviklingsindikatorer, stiller ikke landsbygden i vest like sterkt, og etniske minoriteter og lavkaste-grupper kommer generelt dårligere ut på statistikker enn andre. I tillegg til dette er det en gruppe som stiller dårligst innen alle deler av befolkningen: Kvinner.

Selv på de områdene Nepal gjør det bra henger kvinnene ofte etter. Andelen jenter som går på skole har steget kraftig de siste årene, men jenters deltagelse er fortsatt lavere enn gutters på alle nivåer, spesielt

universitetsnivå. Og mens 71,6 prosent av alle voksne menn kan lese og skrive, er det tilsvarende tallet for kvinner 44,5 prosent, en forskjell som lite trolig kan utjevnes før 2015. 19 prosent av alle menn mellom 15 og 49 år har aldri har gått skole, mot 40 prosent av kvinner i samme aldersgruppe, blant annet et resultat av kvinners lavere sosiale status og tidlige giftemål.

Arbeidet med å bedre de sanitære forholdene i Nepal går sakte, og kvinnene betaler den høyeste prisen for dette. Kvinner som gjør sitt fornødne i det fri, et resultat av manglende tilgang til toaletter, utsettes ofte for seksuell trakassering og voldtekt, og jenter som går på skoler uten toalett holder seg ofte hjemme, og går dermed glipp av undervisning. I tillegg er det beregnet at 4500 jenter og kvinner dør hvert år som konsekvens av dårlige sanitære forhold og mangel på rent vann.

SAVITRI BOHRA

AKTIVISTER PROTESTERER MOT VOLD MOT KVINNER I KATHMANDU

Kvinnen som kvinnens fiende

«Det er flere grunner til at arbeidet for å styrke kvinners stilling i Nepal er vanskelig», sier Savitri Bohra.

«På den ene siden er det et spørsmål om politisk vilje. Alle politiske partier er mannsdominerte, og ingen av dem har vist noen virkelig vilje til å ta grep for å styrke kvinners stilling. På den andre siden er det et spørsmål om kultur. Nepal er et ekstremt patriarkalsk samfunn, og kvinners plass har historisk sett vært i hjemmet. Slik er det stort sett fortsatt, og selv feminister er ofte redde for å utfordre deler av kulturen vår, selv om den er kvinneundertrykkende.»

I følge Bohra er kvinner selv delvis ansvarlige for å opprettholde denne situasjonen. Ett av kvinnenes få ansvarsområder er å ivareta tradisjoner og kultur i hjemmet, en plikt som ofte utføres på en

måte som styrker sosiale institusjoner som undertrykker kvinner. Mødres undertrykking av svigerdøtrene i hjemmet er en fortsettelse av den undertrykkingen mødrene selv opplevde fra sine svigermødre da de først ble en del av ektemannens familie.

Den lange veien fram

Nepal er fortsatt et land i politisk transisjon, en transisjon som har tatt lenger tid enn noen hadde trodd. En hardt prøvet befolkning håper imidlertid at årets valg kan bringe både en stabil regjering, en grunnlov, og bærekraftig fred, omstendigheter som vil gjøre arbeidet for utvikling enklere.

I mellomtiden blir det stadig klarere at vi må vente lenge Beyond 2015 før nepalske kvinner kan drømme om noe som begynner å ligne likestilling mel-

lom kjønnene. Sosialt akseptert vold mot kvinner, ekteskap mellom mindreårige, jhuma (jenter tvunget til å gå i kloster), prostitusjon og deuki (jenter tvunget til livslang tempeltjeneste) er alle barrierer mot bedring av kvinners situasjon, og likestilling er stort sett begrenset til offentlige dokumenter.

Savitri Bohra er likevel optimist. «I den forrige parlamentsperioden klarte kvinnene å finne sammen på tvers av partigrenser, de trosset politiske lojaliteter som går i arv fra generasjon til generasjon, og jeg har et håp om at det samme vil skje etter årets valg. Det vil ta tid å endre de patriarkalske strukturene i landet vårt, men utviklingen er på rett spor.»

Arbeidet med en utviklingsstrategi etter 2015 er godt i gang, men Nepal har fortsatt mye å gjøre for å nå målene før 2015.

BY: **ELEANOR BLOMSTROM,**
PROGRAM DIRECTOR,
WOMEN'S ENVIRONMENT
AND DEVELOPMENT
ORGANIZATION (WEDO)

**Developing a blueprint
for a more equal world
presents many challenges.
But opportunities exist.**

Finding Convergence Towards a Healthy Planet for All

As an international organization founded in response to the critical need for women's organizing and feminist thought to influence decision-making, especially around the linkages of women's rights and the environment, WEDO actively engages in processes bringing shape to the post-2015 development agenda.

It is clear that the post-2015 goals will give the world a set of priorities and focus areas. However, the goals must promote a shared world view of structural transformation to address the challenges of the narrow approach taken by the soon-to-expire Millennium Development Goals. The new goals have the potential to be integrative, cross-cutting, interlinked, aspirational, flexible, and moreover, achievable and based on human rights. However, their formation needs valuable input from women's rights and feminist communities with long experience and innovative ideas.

Crucial to real structural transformation, the post-2015 agenda cannot be conceived in isolation from the new 2015 climate agreement. On the heels of COP19 in Warsaw, where climate negotiations continued to retreat from ambitious goals, legally-binding steps will likely be minimal, and action towards climate change mitigation and adaptation will highly depend on the outcome of the post-2015 agenda.

Challenges and Opportunities

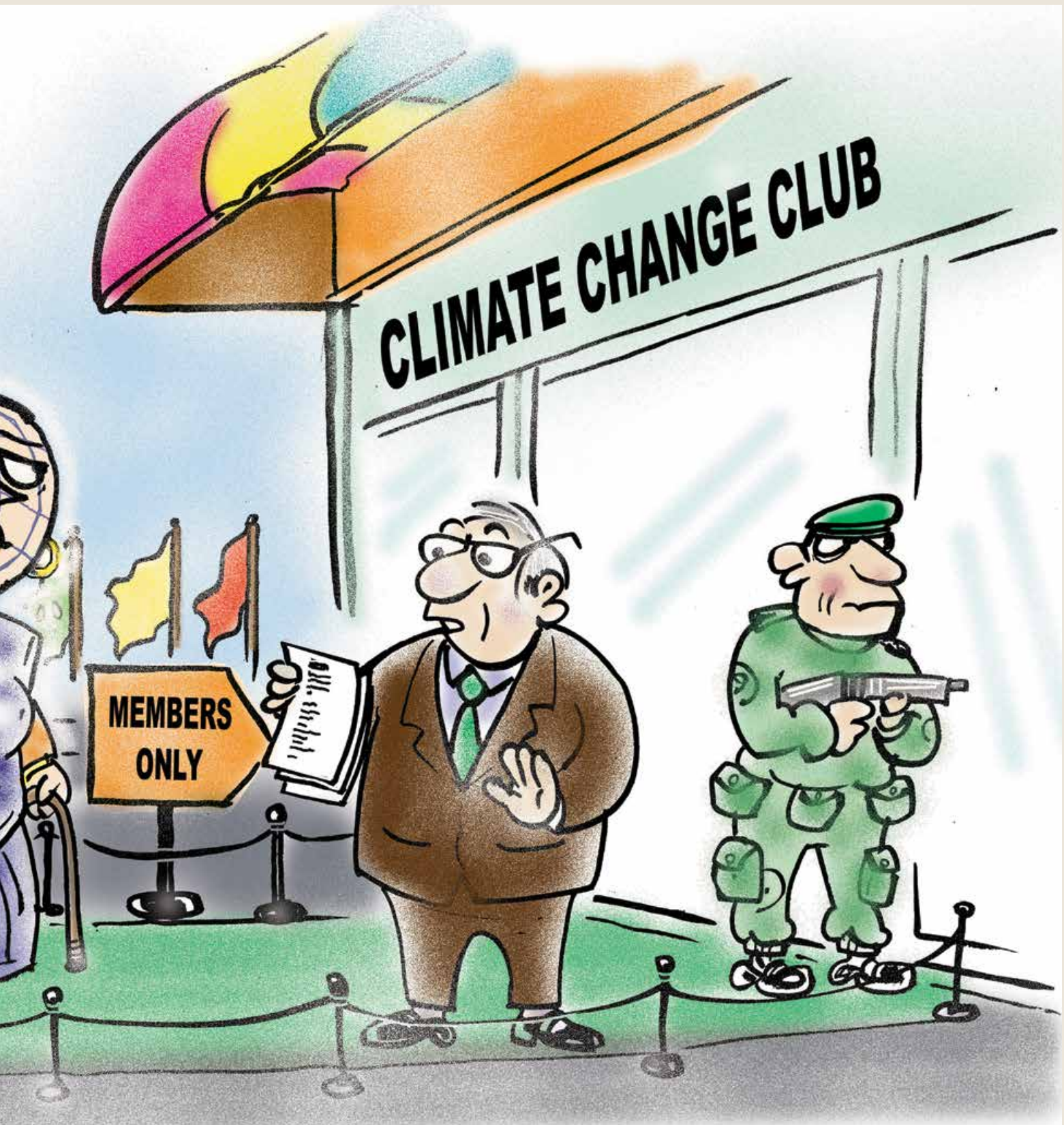
From competing agendas and priorities to vested corporate and government interests, trade rules, tax systems and macroeconomic policies, as well as entrenched patriarchal systems, it is clear that developing a blueprint for a more equal world presents many challenges.

But opportunities exist. Now is a crucial time to mobilize, advocate and ensure decision-makers and stakeholders take key actions in setting a future global development agenda.

This is our proposal:

- Put gender equality as a measure of success in all goals.
- Consolidate best practices for integrating gender equality in multiple sectors; make them visible to decision-makers at all levels.
- Ensure that women (in all their diversity) engage in discussions and decision-making, building capacity.
- Engage men to advocate for women's rights.
- Address climate change issues as a priority – adaptation, mitigation, resilience.
- Initiate corporate accountability that puts people before profit.
- Develop processes and mechanisms to ensure scaling up existing, safe, sustainable and community-owned technologies (e.g. renewable energies, agro-ecology).
- Reform tax systems and stop illicit financial flows.
- Redistribute care responsibilities, income, benefits.

I CAN'T LET YOU IN, MOTHER-IT'S AN ALL-MALE CLUB!

In particular, WEDO sees an opportunity to build bridges and support cross-pollination between multiple processes that will influence the post-2015 agenda: The Open Working Group on Sustainable Development Goals

(OWG), The Commission on the Status of Women (CSW), Beijing+20, the International Conference on Population and Development Programme of Action (ICPD), and the conventions on climate change, biodiversity and desertification. □

"THOSE IN THE WEAKEST ECONOMIC POSITION ARE OFTEN THE MOST VULNERABLE TO CLIMATE CHANGE."

ILL: UN WOMEN/SUDHIR TAILANG

**ONE OUT OF EVERY THREE WOMEN EXPERIENCE
PHYSICAL VIOLENCE IN LATIN AMERICA**

ILL: CARTOON MOVEMENT/PEDRO X MOLINA

WOMEN
GA

BY: **MABEL BIANCO,**
PRESIDENT, FUNDACIÓN PARA
ESTUDIO E INVESTIGACIÓN DE
LA MUJER (FEIM) FOUNDATION
FOR WOMEN'S STUDIES AND
RESEARCH

The Post-2015 Agenda Will Affect Our Daily Lives

In Latin America, women's rights activists are advocating for ample recognition of the central role of gender equality in global development.

The Millennium Development Goals that countries worldwide have committed to fulfill in order to improve lives and eradicate extreme poverty will not be fully achieved by the agreed-upon 2015 deadline. While poverty in Latin America has diminished, inequality continues to be the most serious problem we face as a region. As governments negotiate a new plan for global development, women are urging that this agenda give priority to gender equality, sexual and reproductive rights, violence against women and girls, and the HIV response.

At the Foundation for Women's Studies and Research (FEIM), located in Argentina, we are advocating for our region to commit to achieving gender equality, guaranteeing women's rights and empowerment. To this end, we propose that each goal of the post-2015 development agenda be grounded in a gender and rights perspective, in order to ensure that women and girls, in all their diversity, have equal access to basic services, including health services, and that their specific needs are met.

Principal Issues and Challenges for Post-2015

Defenders of women's rights ask that the post-2015 agenda recognize and take a cross-cutting

approach to the links between HIV and sexual and reproductive rights, gender inequality, and violence against women, and that it acknowledge the needs of key populations affected by HIV, including young women, women who use drugs, sex workers and transgender people.

Nearly eight of every ten women living with HIV suffer violence, according to a recent study conducted by FEIM in four countries of the Mercosur region—Argentina, Uruguay, Brazil and Chile. The study confirmed that violence against women increases vulnerability to HIV, and that HIV/AIDS is a risk factor for violence. This interconnection is widely documented and it is necessary to recognize it in the post-2015 goals.

A drastic reduction in maternal mortality is another priority that countries must adopt, along with recognizing that health and sexual and reproductive rights are fundamental for individual, family, and community health.

The post-2015 agenda is not a distant debate taking place in the United Nations; it is an issue that will affect our daily lives, our rights, and the wellbeing of our children. We, therefore, call upon women to participate and mobilize so that our demands are heard and included. □

« Defenders of women's rights ask that the post-2015 agenda recognize and take a cross-cutting approach to the links between HIV and sexual and reproductive rights, gender inequality, and violence against women. »

AV: **KIM GABRIELLI NOGUERA,**
POLITISK RÅDGIVER
I UNICEF NORGE

Nye utviklingsmål – snart i mål

Siden 2000 har tusenårsmålene endret livene til mennesker over hele verden. Når målene går ut i 2015, må vi derfor fortsette arbeidet. Det siste året har FN-organisasjonene i Norge spurt nordmenn hvordan nye utviklingsmål bør se ut. Her er noen av svarene vi fikk.

Verdens beste nyheter

Siden 1990 har vi halvert barnedødeligheten i verden. Tusenårsmålene har også bidratt til at ekstrem fattigdom, mødre-dødeligheten og antallet mennesker uten rent drikkevann er halvert. I tillegg begynner ni av ti i barneskolen – like mange gutter som jenter. Dette er verdens beste nyheter. Men fortsatt står så altfor mye ugjørt. Derfor må verden nå definere nye utviklingsmål før tusenårsmålene går ut i 2015.

1000 norske stemmer

En million stemmer har blitt hørt så langt i FNs globale konsultasjoner om nye utviklingsmål. Det siste året har FN-organisasjonene i Norge nådd 1000 deltakere og en rekke organisasjoner gjennom 15 seminarer. Resultatet er en rapport som oppsummerer arbeidet.

Organisasjonene som har stått bak konsultasjonsrekka er FOKUS - Forum for kvinner og utviklingsspørsmål (nasjonalkomiteé for UN Women i Norge), UNEP - relaterte GRID - Arendal, UNDP Norden, UNDP Governance Centre, Den norske UNESCO-kommisjonen, FN-sambandet og UNICEF Norge. UNICEF Norge har virket som sekretariat.

Norske svar på globale utfordringer

Målet med vår nasjonale konsultasjon var å få innspill og ideer fra norske aktører og samtidig komme med noen klare anbefalinger. For å summere opp rapporten valgte FN-organisasjonene seg ut fem overskrifter, nemlig hvordan målene skal struktureres, overvåkes, finansieres, hvilke tematiske prioriteringer Norge bør ha og at Norge bør ha en egen strategi for implementering av nye utviklingsmål her hjemme.

1) Strukturen til nye utviklingsmål

For alle bidragsyterne til rapporten var det viktig å understreke at man ønsker seg ambisiøse mål som skal gjelde for alle land. Det er viktig at målene består av delmål og indikatorer på internasjonalt, nasjonalt og lokalt nivå. Dette er avgjørende for at man skal kunne følge opp statene og kunne sjekke om de virkelig klarer å levere.

2) Overvåking av nye utviklingsmål

Vår rapport ønsker seg et eget mål på et åpent, ansvarlig og inkluderende styresett for å sikre deltakelse fra det sivile samfunn og andre aktører. I tillegg er det helt avgjørende at det opprettes overvåkingsmekanismer for å sørge for at de enkelte

lands myndigheter blir holdt ansvarlig dersom de ikke leverer. Det kan løses med kontrollmekanismer som for eksempel såkalte «peer-to-peer reviews» mellom land. I FNs menneskerettighetsråd har man innført landgjennomgang hvor andre land kommer med anbefalinger på hvordan det enkelte land kan bedre menneskerettighetssituasjonen i sitt eget land. Tilsvarende kunne man se for seg når det gjelder nye utviklingsmål. Samtidig vil det være viktig at det opprettes kontrollmekanismer også i hvert enkelt land, slik at befolkningen kan holde egne myndigheter ansvarlig hvis de ikke lever opp til målene.

3) Finansiering av nye utviklingsmål

De to siste årene har den internasjonale bistanden sunket for første gang siden 1990-tallet. Samtidig ønsker verdenssamfunnet nye og ambisiøse utviklingsmål. For at nye utviklingsmål skal kunne settes ut i live, er vi helt avhengig av at medlemsstatene i FN prioriterer dette arbeidet både politisk og økonomisk. I tillegg må vi se på hvilke andre alternative finansieringskilder som kan være aktuelle.

Et av forslagene i vår rapport er en egen skatt som blir samlet inn av FN. Det kan for eksempel være en global miljø-

avgift eller en global skatt på finansielle transaksjoner. Et annet forslag er å videreføre og styrke det privat-offentlige samarbeidet som gradvis har blitt bygget opp i FN-systemet og Verdensbanken. Den internasjonale vaksinealliansen (GAVI) er et godt eksempel på hvordan en privat-offentlig fondsstruktur har generert mye midler til vaksiner for barn. Det er også helt avgjørende at ulovlig kapitalflukt særlig fra sør til nord blir stoppet, slik at disse midlene kan brukes i det landet hvor de hører hjemme.

4) Hva bør Norge løfte i forhandlingene om nye utviklingsmål?

Vår konsultasjon har valgt ut følgende tematiske områder som vi mener at Norge bør løfte i forhandlingene om nye utviklingsmål som starter for alvor i 2014: Likestilling, bærekraftig energi for alle, helse inkludert reproduktive og seksuelle rettigheter, utdanning, sosial beskyttelse og biologisk mangfold.

5) Implementering av nye utviklingsmål i Norge

Hvert enkelt land, inkludert Norge, bør ha en nasjonal strategi for hvordan implementere nye utviklingsmål i eget land med spesifikke delmål og indikatorer. Denne strategien bør inneholde mekanismer for effektiv involvering av nasjonale aktører, som for eksempel sivilsamfunnet. Nasjonale mål, delmål og indikatorer kan utvikles blant annet på grunnlag av anbefalinger fra FN, internasjonale institusjoner og klageorganer.

Din stemme teller

De nye utviklingsmålene blir ikke ferdigforhandlet før tidligst høsten 2015. Statene setter seg først ned i formelle forhandlinger høsten 2014. Den åpne arbeidsgrup-

pen for bærekraftsmål som ble opprettet i Rio +20, vil fortsette å jobbe med innspill til nye mål fram til februar neste år. De vil levere sin rapport til FN under generalforsamlingen høsten 2014.

Det betyr at alle som vil, fortsatt har mulighet til å påvirke hvordan de nye utviklingsmålene skal se ut. Vi inviterer dere derfor til å delta i debatten på www.fndebatt.no og på twitter med #fndebatt. FN-organisasjonene tar også initiativ til en nasjonal konferanse våren 2014 om de nye utviklingsmålene. Der håper vi at alle vil delta aktivt og komme med innspill til konferansen i forkant.

Det finnes kun en vei til innflytelse og det er aldri å gi opp. Vil dere noe så ta del. Det gjelder også for debatten om de nye utviklingsmålene. Din stemme teller. **□**

BY:
**RADHIKA
BALAKRISHNAN,
CENTER FOR
WOMEN'S GLOBAL
LEADERSHIP, USA.**

This article is an edited version of the paper developed for the Expert Group Meeting - Structural and policy constraints in achieving the MDGs for women and girls. Mexico City 21-24 October 2013, prepared by: Radhika Balakrishnan, Center for Women's Global Leadership, USA. Edited by FOKUS.

Macro Policy and the MDGs

Macroeconomic policies were not included in the MDG framework, but the global financial crisis and its aftermath have shown the pivotal role that the macroeconomic environment plays in realizing social goals and objectives.

The world has changed since the Millennium Development Goals (MDGs) were created. The global financial crisis has wreaked havoc on livelihoods, and the promotion of austerity policies to deal with the consequent increases in government budget deficits has led to the erosion of economic and social rights. Unemployment and underemployment have increased and put further downward pressure on the conditions, benefits, and remuneration of employment. Inequality within and between countries has increased, and women continue to face highly unequal outcomes across the globe. Climate change and unchecked speculation in international commodity markets have contributed to higher and more volatile food prices, which undermines living standards and increases the risk of hunger.

Macroeconomic policies were not included in the MDG framework, but the global financial crisis and its aftermath have shown the pivotal role that the macroeconomic environment plays in realizing social goals and objectives.

The MDGs were not embedded in a coherent development strategy, and more often than not, this led countries to attempt to achieve the MDGs within a set of orthodox neoliberal policies, including the deregulation and liberalization of financial, capital, and labor markets and reductions in the role of the state. The policy space for governments to pursue independent paths of economic governance has been curtailed.

Strengths and Weaknesses of the MDG Framework

The strength of the MDG framework was its focus on time bound goal and targets for important outcomes. But the weakness of the MDG framework was that these goals, targets and indicators:

- Only applied to developing countries
- Became linked to aid conditionality, and linked to enabling donor governments to monitor recipient governments, rather than enabling citizens to monitor their governments
- Ignored economic inequality within and between countries
- Ignored job creation and decent work, though this was later modified
- Implied that the route to meeting the targets was through 'interventions' financed at least in part by aid
- Were not embedded in coherent development strategies, and by default became vehicles for the continuation of neo-liberal development policies
- Largely ignored domestic resource mobilization, monetary policy, international trade, and international finance
- Ignored the role, both positive and negative, of the private sector
- Formulated the goal of promoting gender equality and women's empowerment without a focus on realizing women's rights, providing no safeguards against 'equalizing down' and giving no substance to the ambiguous term 'empowerment'
- Reduced this goal to parity in educational enrolment in primary and secondary schooling, supplemented by indicators of women's share of seats in national parliaments, and share of non-agricultural paid employment
- Paid no specific attention to the unpaid economy, even though this is critical for both the care of human beings and the care of the environment
- Detached development from the international normative framework and accountability mechanisms provided by human rights (although the Millennium Declaration had made this link)

« The pivotal role that the macroeconomic environment plays in realizing social goals and objectives is clearer than ever before and must be taken into account and incorporated as part of a coherent development strategy in the future. »

Key Changes Since 2000

Inequality within and between countries has increased, and women continue to face highly unequal outcomes across the globe. Unemployment and underemployment have increased and put further downward pressure on conditions and benefits. Shrinking wages and rising costs of living have pushed the achievement of gender equality and women's empowerment called for in the MDG's further into the distance. In fact, more women in the workplace has not necessarily meant better working conditions and pay, but more exploitation and vulnerability. Women make up a large percentage of workers forced to migrate within their own countries or to other countries in search of a livable wage, while at the same time opening themselves up to possibilities of violence and discrimination. Higher and more volatile food prices created by unchecked speculation in international commodity markets undermine women's living standards and incomes as producers of primary products, increasing the risk of hunger and women's abilities to care for their families. The failure of key governments to implement adequate regulation of financial markets and institutions during the three decades leading up to the crisis, is a failure to meet the human rights obligation of the state to protect rights from the actions of third parties that might threaten those rights. The period since the global financial crisis has been marked by retrogression in the realization of social and economic rights for many people in many countries.

The MDG framers could not foresee these realities. The critical importance of global partnership for development articulated in Goal 8 takes on new significance in the light of current global economic realities. The pivotal role that the macroeconomic environment plays in realizing social goals and objectives is clearer than ever before and must be taken into account and incorporated as part of a coherent development strategy in the future. The realization of human rights for all people in all countries is impossible without an enabling global economic environment committed to realization of economic and social rights.

The global financial crisis has created recognition of the need to reframe macro level policies in ways that are more com-

pliant with human rights and more effective for achievement of social justice. The post-2015 agenda needs to incorporate more policy space for equitable national development and guidelines that ensure that policy space will be used for the realization of rights rather than the further concentration of wealth and power and expansion of inequality.

Gender Equality

The post-2015 framework must integrate a comprehensive strategy to ensure the realization of women's rights. This includes economic, social and cultural rights and civil and political rights. The realization of rights must encompass the 'private' sphere of the home and family, as well as the 'public' sphere of politics and the market.

There is a need to promote equality of outcomes and not just opportunity. This requires a holistic approach. For example, removing barriers to employment opportunities may not reduce gender gaps in earnings. Reducing gender gaps in political power requires more than simply increasing women's representation in political positions. Temporary special measures may be required to secure equality of outcomes.

Unpaid labor must be addressed in the post-2015 framework. This requires that unpaid work must be: 1) Recognized

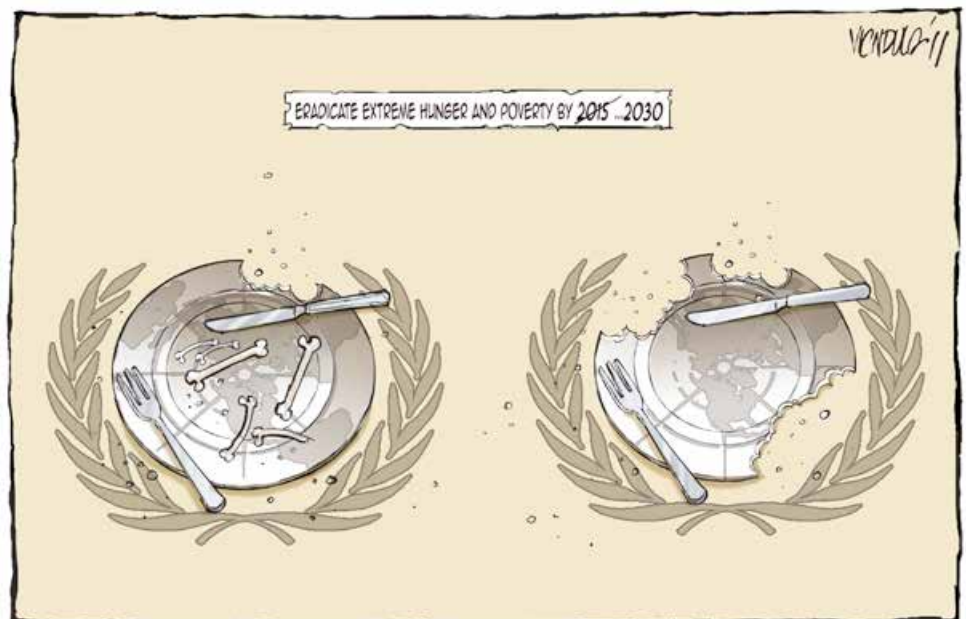
– in terms of statistics, analysis, and policy implications; 2) Reduced – in terms of public investment in appropriate infrastructure and services; and 3) Redistributed – in terms of measures that promote equal sharing of remaining unpaid work.

Gender equality must be achieved by equalizing up. The MDGs did not differentiate between gender equality gains achieved by improvements in women's status or the deterioration of men's. Instead, the focus should shift to reducing gender gaps while increasing the well-being of both men and women. Principles of non-retrogression and progressive realization from the human rights framework help insure equalizing up.

The framework must protect women's reproductive rights and rights to freedom from violence. These rights are an essential basis for women to realize other economic, social, cultural, civil, and political rights. There is a need to reform structures which reproduce or even compound gender inequality over time and across generations. □

The full paper is available at:

<http://www.unwomen.org/~media/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/58/EP14-RadhikaBalakrishnan%20pdf.pdf>

ILL: CARTOON MOVEMENT/VICTOR NDULA

BY: DOROTHY LELE, GENDER AND ENERGY SPECIALIST, ENERGIA - INTERNATIONAL NETWORK ON GENDER AND SUSTAINABLE ENERGY

Supporting Women through Energy Solutions in Mozambique

Rural women in developing countries are increasingly suffering from environmental changes that have affected rainfall, water flows, and crops, as well as the availability of fuel wood for cooking. Improved energy supply and technologies will go a long way to improve their lives.

IN JUST ONE DAY, IT IS ESTIMATED THAT MORE THAN 152 MILLION HOURS OF WOMEN AND GIRLS' TIME IS CONSUMED FOR THE MOST BASIC OF HUMAN NEEDS – COLLECTING WATER FOR DOMESTIC USE (WHO/UNICEF, 2010). ILL: WORLD BANK WATER AND SANITATION PROGRAM/FRANK ODOILIVES.

Gender, Energy and the Environment

In developing countries, rural women depend directly on their local environment for water, biomass fuels, food production and products to sell for income. These essential resources are deteriorating due to climate change, commercial exploitation, and overuse.

Women are affected differently than men by environmental change due to their different roles and status and their lack of voice in household and community decision-making. Women have major responsibilities for family nutrition and care. Most rural women play a crucial role in growing food crops and generating income for their families, but do not have equal property rights. They know their land and where to find water and fuel, but are dependent on their husbands to make decisions to cope with problems. They have less access to education than men and, therefore, fewer skills.

Energy scarcity due to ecosystem damage disrupts women's ability to meet their family's basic needs for food and water. Less fuel for cooking food and boiling water affects health and nutrition through fewer cooked meals, increased incidence of water-borne diseases and poorer sanitation. Since they need to walk further to collect wood, women have less time to attend to other household tasks or to take on income-earning activities to meet family needs. When girls need to help with basic domestic tasks, their opportunities for education are limited.

Women's Energy Needs in Mozambique

Mozambique is one of Africa's countries most vulnerable to increasing floods, droughts and cyclones. Seventy-three percent of the population of about 24 million lives in rural areas, depending, for the most part, on subsistence agriculture and fishing. Fifty-five percent live below the poverty line. Heavy storms and extensive flooding along the rivers, combined with

growing drought in other parts of the same areas, are ruining crops and leaving thousands of people in need of food assistance.

Environmental degradation has resulted in farmers, both men and women, having to spend more time at work to gain the same or lower yields than previously. An increasing number of men are migrating in search for jobs, and as a result, women's productive work has increased considerably.¹

Biomass energy (wood, charcoal, and agro/animal wastes) accounts for nearly all the energy consumed in rural communities, and for 80 percent of the energy

A pilot project in Northern Mozambique funded by Norway focuses on training women who had never used electricity to demonstrate to their peers how it can be used in the household and to earn income. The goal is to set up energy service centres where electricity can be used to start women's businesses. The centres are meant to provide a gender-sensitive customer service model for the electrical utility that will both increase energy sales and benefit rural women.

Another initiative has assisted the agency responsible for alternative technologies to map out complex local biomass market systems in order to improve

“ Environmental degradation has resulted in farmers, both men and women, having to spend more time at work to gain the same or lower yields than previously.”

consumed by households nationally. Most of it is used for cooking, women's major energy use. Women also need efficient and affordable energy for lighting, processing food, and crops, water pumping and marketing. Increased access to affordable, reliable alternatives to biomass fuels, or to more efficient ways to utilize biomass, would significantly reduce women's drudgery and improve their economic opportunities.²

Norway's Support for Gender Mainstreaming in the Energy Sector

Agencies responsible for energy supply focus on technical requirements more than on users' needs. Norway is supporting interventions through a gender mainstreaming program to help the Mozambican government and its energy agencies identify and tackle gender issues within their services, so as to increase benefits to women.

energy options and technologies for cooking. This agency aims to increase access to improved technologies and to change cooking methods so as to reduce fuel wood use and cut indoor air pollution.

Major gas reserves have been discovered off the country's northern shore. Gender mainstreaming advisors are assisting responsible government agencies to ensure that gendered impacts of gas exploration and production are identified and addressed in the local community. The future development of domestic gas supply will provide a major superior alternative to cooking with biofuels. Cooking gas can transform women's food preparation work, at the same time reducing the negative environmental impact of unsustainable wood fuel and charcoal use. □

¹ Natasha Ribeiro and Aniceto Chauque, Gender and Climate change: Mozambique Case Study, Heinrich-Böll-Stiftung 2010

² Gail Karlsson and Sheila Oparaacha, An Integrated Approach to Gender, Energy and Environmental Challenges, UNEP High-Level Gender Forum, February 2009.

AV: **MARIT SØRHEIM,**
PROGRAMSJEF I FOKUS

Kvinnens erfaringer sentrale i kampen mot fattigdom og klimautfordringer

Nye bærekraftige utviklingsmål vil by på større politiske utfordringer for verden enn dagens utviklingsmål har stått for. For å løse fattigdoms- og klimaproblemene må de nye målene gå i strupen på veletablerte samfunnsstrukturer.

«Bedret kontroll med hvordan det globale finansmarkedet fungerer, klimautfordringer og godt styresett i det enkelte land blir helt sentralt, og dette representerer mange, tunge utfordringer», sier Elin Enge, seniorrådgiver i Forum for Utvikling og Miljø (ForUM). Hun er ansvarlig for ForUMs arbeid opp mot post-2015-prosessen og fulgte spesialseksjonen på dette under FNs generalforsamling i september i år. Hun slår videre fast at det vil bli en utfordring å holde disse dimensjonene på dagsorden fram mot 2015.

«Sivilt samfunn generelt var fornøyd med utkommet av spesialseksjonen», sier hun. «Det er bred enighet om at de nye målene må bygge på tre pilarer: sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Mange tar også til orde for at godt styresett må komme inn som en fjerde pilar. Spesielt det siste blir krevende. Mange regimer vil bli utfordret på åpenhet, delaktighet, tilgang til informasjon og økt kontroll med pengestrømmer. Dette skjer samtidig som at rommet for sivil samfunn begrenses i mange land, så vi står overfor en stor utfordring i forhold til å sikre folks mulighet til å holde myndighetene til ansvar».

En viktig forskjell fra dagens utviklingsmål er universalitet. De nye målene

skal gjelde alle land, både rike og fattige. Man har felles mål, men differensiert ansvar. Landene i nord må sammen med framvoksende økonomier i sør, stå for en stor del av regningen for å bringe kampen mot fattigdom og klimaendringer framover. Dette er utfordrende i en tid da betalingsevne og vilje i nord er redusert.

Likestilling må inn i den sentrale debatten

Menneskerettighetene må ligge til grunn for de nye målene etter 2015, og dette er noe presidenten i FNs generalforsamling, John Ashe, er spesielt opptatt av. «Å holde fast på rettighetsbaserte målformuleringer blir viktig framover», bekrefter Enge.

Kvinnens rolle blir helt sentralt i debattene i FN framover, både ut fra et rettighetsperspektiv og ut fra det faktum at utvikling og fattigdomsreduksjon ikke vil være mulig uten full og likeverdig deltakelse fra hele verdens befolkning, kvinner som menn.

Det blir da naturlig å spørre Elin Enge hvordan vi skal forholde oss til at 70 prosent av dagens fattige er kvinner, og hva som må til for å heve kvinnens deltakelse i arbeidslivet. «ForUM vil legge vekt på anstendig arbeid for alle i videre oppfølging av prosessen. Dette har en veldig klar kvinnedimensjon», sier Enge.

ELIN ENGE

FOKUS og PRIO arrangerte nylig en internasjonal konferanse i forbindelse med stemmerettsjubileet. Der understreket Gro Harlem Brundtland følgende: «Just the additional contribution of our higher than average women participation, is a larger part of my country's GDP, than the whole of Norway's petroleum sector!»

«Sett i lys av dette er det helt klart at økt antall kvinner i betalt arbeid vil ha mye å si for fattigdomsreduksjon, samtidig som det er et likestillingsmål i seg selv», fortsetter Enge. Videre er ForUM spesielt opptatt av å sikre kvinnens eien-

LANDENE I NORD MÅ STÅ FOR EN STOR DEL AV REGNINGEN FOR Å BRINGE KAMPEN MOT FATTIGDOM OG KLIMAENDRINGER FRAMOVER. DETTE ER UTFORDRENDE I EN TID DA BETALINGSEVNE OG VILJE I NORD ER REDUSERT. ILL: CARTOON MOVEMENT/GIACOMO CARDELLI.

domsrett – som en del av godt styresett og likhet for loven.

Et høynivåpanel utpekt av FNs generalsekretær har utarbeidet et sett såkalte «illustrative mål» som danner utgangspunkt for arbeidet videre med nye utviklingsmål. Disse målene ble godt mottatt av kvinneorganisasjonene, fordi panelet lyttet til kravet om et eget mål om likestilling og kvinners rettigheter, samtidig som likestillingsperspektivet er godt integrert også i de andre målene.

Energi – kjønnsdimensjonen sentral for å få til nyutvikling

De illustrative målene inneholder et eget mål om å sikre bærekraftig energitilgang. Dette er et tema med klare kjønnsdimensjoner; det er kvinner som i stor grad har ansvar for husholdningenes energi, både å skaffe den og bruke den. Når alternative energikilder diskuteres er det derfor viktig at kvinner er med å definere behovene, diskutere løsninger og ikke minst deltar i beslutningsprosessene. «Her blir myndigheters og organisasjoners 'outreach'-programmer sentrale», sier

Enge, og fortsetter: «Vi må våge å tenke nytt og revolusjonerende. Kanskje er det mulig for utviklingslandene å 'hoppe over' nettbasert energiforsyning akkurat som de har hoppet over telefonnett og rett til mobiltelefoni?»

ForUM er bekymret for det ensidige fokuset på stor-skala prosjekter som i overskuelig framtid ikke vil kunne forsyne energi til de fattigste i de mest utilgjengelige områdene. Satsningen på småskala-energiforsyning med fornybare energikilder må intensiveres. «Her blir kvinners behov, erfaringer og kunnskap helt sentralt, og må settes i sentrum for energiløsningene». Som eksempel trekker Enge fram den norske satsningen på energi i utviklingssamarbeidet, Energi+, som har bygget inn kjønnsperspektivet i sin satsing i Etiopia og Kenya. Organisasjonen Energia, som også bidrar til dette nummeret av Kvinner sammen, har vært sentrale i dette arbeidet.

Hvordan sikre finansiering for å nå målene?

Utviklingshjelp alene kan ikke finansi-

ere arbeidet mot de framtidige målene. Kapitalflukt er et problem som løftes fram i det omtalte høynivåpanelets rapport. For hver bistandskrone som går fra nord til sør går 10 kroner fra sør til nord i ulovlig kapitalflukt, ifølge beregninger gjort av organisasjonen Global Financial Integrity (GFI). Dette må tas tak i for å sikre at målene oppfylles. I tillegg må utviklingslandene selv få på plass gode skattesystemer og sikre seg inntekt fra egne bedrifter og befolkning.

Enge er opptatt av at også privat sektor har en rolle å spille i kampen mot klimaendringer og fattigdom, men da som utviklingspartner med et bredere perspektiv enn å skape høyest mulig avkastning.

En utfordring som ikke er særlig tydelig på dagsorden foreløpig, er nedrustning. ForUM tar sammen med stadig flere til orde for at det må utformes et eget mål om dette. «Militære utgifter er et pengesluk. Her ligger muligheter til å frigjøre store ressurser som burde vært anvendt til utvikling», avslutter Enge. □

BY: **DAFROSA KOKULINGILILA ITEMBA,**
EXECUTIVE DIRECTOR, TANZANIA
WOMEN RESEARCH FOUNDATION

Desperate Voices of Women Farmers from Tanzania

The ice cap on Mount Kilimanjaro is projected to vanish by 2020. Africa's per capita carbon emission is less than one ton per annum, yet climate change affects the lives of poor Africans the most. The most affected are small farmers—key to food security, 80 percent of whom are women.

Women Farmers—Labourers with No Say

In a study done in Kilimanjaro on 110 respondents in 2013, male and female farmers report that women lack land rights and appreciation of their contribution in agriculture. In some villages, women are not allowed at water sources and are excluded from decision-making. They are listeners and implementers of men's decisions. Men have the right to own and sell land. Women work as labourers on coffee and paddy farms they do not own, while men sell the crops and control the money earned.

Problems extend into the family sphere. Some men marry additional women after selling crops produced by their wives. Women are allowed to sell fruits and vegetables but have to give the

demand co-ownership of land. They want knowledge on land, water and participation rights, as well as timely information on climate change and affordable climate insurance policies.

« When asked what they need, the women interviewed were clear. The need capacity building in climate change resilience, equal gain from land, equal say in agriculture and the end of patriarchal control.»

money earned to men for leisure. Some are beaten if they do not declare the correct amount of money earned.

Foreign investors in Kilimanjaro are reportedly grabbing the best land for sugar cane, coffee and flower estates for export. They are also acquiring water rights from the surrounding small farmers, whose crops now wither. Women work on coffee and flower estates as cheap labourers and inhale the toxic pesticides. Flower business brings profit for foreign owners, but not food for local people.

Women's Demands

When asked what they need, the women interviewed were clear. The need capacity building in climate change resilience, equal gain from land, equal say in agriculture and the end of patriarchal control.

They want to stop being labourers and

These women realise that participation is key. They demand democratic spaces to express their opinions, to be inspired by others and to contribute to a better future. They want fuel-saving stoves. They want to grow indigenous tree species and transplant them with vegetables and fast-growing food trees.

Land Rights and Mobilization as the Key

Women need to unite. Kilimanjaro women farmers ought to form strong grassroots groups to counteract patriarchal attitudes and demand their inclusion in climate change adaptation.

The developed North has a responsibility to help the developing South address food security and carbon threat. Tanzanian women should not pay the price for climate change alone. **□**

TANZANIAN FARMER WITH DROUGHT-AFFECTED MAIZE. PHOTO: ANNE WANGALACHI/CIMMYT

This is an edited version of the expert paper prepared by: Liane Schalatek, Heinrich Böll Stiftung North America

THIS IS AN EDITED VERSION OF THE EXPERT PAPER PREPARED BY:
LIANE SCHALATEK,
HEINRICH BÖLL STIFTUNG
NORTH AMERICA

The Post-2015 Framework:

Why We Need to Merge the Care and Green Economies

As the world sketches out possible outlines of a post-2015 framework with a set of sustainable development goals (SDG), gender-equitable sustainable development approaches are key to addressing the shortcomings of the MDG process. The urgent challenge of climate change needs to be addressed in a cross-cutting manner in the SDG response. In order to succeed, truly sustainable development needs to couple the care economy and the green economy. Development and climate finance processes and mechanisms need to become more democratic and gender-responsive.

Introduction: MDGs and Gender-Equitable Sustainable Development

Despite some progress, the years since the Earth and Millennium Summits have seen both non-advancement and setbacks on gender-equitable sustainable development, with multiple interrelated crises of finance, economy, ecology, food and fuel over the last years hitting women disproportionately hard.

Gender-based violence and discrimination stubbornly persists despite the existence of a binding international legal framework.

Global poverty retains a predominantly female face, despite, and in many critical aspects because of economic and financial globalization and liberalization efforts centered on a market-based growth-profit-efficiency trilogy.

Many dissident and feminist economists think that the prevailing neoliberal market-based economic model is incapable of supporting gender-equitable sustainable development without fundamental reforms and strict government re-

ILL: CARTOON MOVEMENT/SVITALSKYBROS

regulations. The care economy, women's largely unpaid care work, remains largely unrecognized and undervalued in the

economic sphere and not considered in economic policy-making from the macro to the micro level. If care and social reproduction are not viewed as intrinsically linked with economic production, they cannot be reflected in macro-economic policy making. At the same time, we need to overcome the externalization of the environment and natural resources in the prevailing market-liberal macroeconomic model.

The MDG's Failure to Address Climate Change

The progress toward the implementation of MDG7 on ensuring environmental sustainability does not address the gender dimension of access to and dependence on natural resources. Gender is one of the factors that affect people's ability to respond to and adapt to climate change. Due to persisting gender inequalities and discriminations and the dependence of many women in developing countries on natural resources for their livelihood, women are

WOMEN HAVE TO CLIMB UNDERGROUND TO FIND WATER IN THESE DAYS OF DROUGHTS AND DRIED UP RIVERS. TANZANIA.
PHOTO: BBC CLIMATE CHANGE CHAMPIONS/FLICKR CREATIVE COMMONS.

↘ often disproportionately worse affected by climate change than men. Climate change exacerbates gender inequalities and women's poverty. It undercuts current and future development gains and can threaten or undermine the enjoyment and realization of women's fundamental human rights, including the rights to life, health, food, water, and self-determination.

Human rights, gender equality and women's rights are indivisible. Without an understanding, acknowledgement and consideration of human rights and gender equality in climate change actions and financing, rights violations continue to occur.

For example, an individual's right to food could be threatened by mitigation measures focusing on biofuels as an alternative to high greenhouse gas (GHG) emitting fossil fuels. Such efforts in the past have led to large-scale conversion of arable land from food to fuel crop production and often resulted in land-grabbing and displacement of smallholder farmers without formal tenure rights, most

of whom are women.

Likewise, agricultural adaptation measures that don't recognize and address the role of women as primary agricultural producers of household food production could contribute further to the discrimination of women in direct violation of Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW). For example, to be in compliance with the spirit of CEDAW's Art. 14 focusing on rural women, adaptation actions should address the current existing bias against women farmers' by targeting them specifically.

People's ability to enjoy the right to health can be undermined by increases in malnutrition, increased diseases and injury as a result of extreme weather events or the spread of malaria or other vector-borne diseases due to global warming. Climate change already affects the availability of water in many regions of the world, threatening the right to water as an essential condition for survival but also as a link to the rights to health, adequate food and housing. Equitable water

management that prioritizes individual over industrial or commercial needs and benefits is, therefore, a human rights imperative.

The urgency of climate change has to be tackled centrally in a post-2015 framework as a cross-cutting issue, including predictable, adequate public financing additional to development aid, to realize gender-equitable sustainable development.

Financing for climate change mitigation and adaptation has to be gender-responsive or otherwise risks to actively discriminate against women. It has to address women's vulnerabilities to climate change, but also support women's voice and agency in their role as community leaders, farmers, entrepreneurs, producers and household managers to address climate change by given recognition and compensation to the activities women are already engaging in, such as switching to drought-resistant seeds, employing low impact or organic soil management or community-based reforestation and restoration efforts.

Financing for Gender-Equitable Sustainable Development—Existing Shortcomings

Financing for gender-equitable sustainable development has to be seen both in the context of systemic policy coherence as well as an effort in the context of tracking and reporting on gender-specific financing benchmarks. In the systemic context, stabilizing the global financial system, addressing illicit money flows and corporate tax evasion, as well as increasing the recovery of stolen assets and the overdue fulfilment of the long-standing goal of 0.7% of gross national product (GNP) as official development assistance (ODA), generates necessary finance flows, primarily North to South. Developed countries have an existing obligation to help pay developing countries for immediate action toward sustainability because of equity considerations and the application of the “polluter pays” principle.

Emerging market economies increasingly have “respective capabilities” to forcefully fund gender-equitable sustainable development pathways domestically. These principles are elaborated as part of international obligations and equity considerations. But creating sufficient public domestic and international resources to fund gender-equitable sustainable development needs to go much further. It needs to include innovative financing instruments such as a Financial Transaction Tax (FTT), carbon taxes and levies on maritime and air transport. Furthermore, it needs to redirect harmful subsidies for the production of fossil fuels and for trade-distorting developed country agricultural exports and reduce military budgets in order to create both necessary fiscal and policy space in all countries.

In the post-2015 framework, governments have to go beyond committing themselves politically. They have to set specific financial benchmarks that create public accountability and they need to institute comprehensive tracking mechanisms for expenditures and financial flows on gender.

Accountability could be further increased by building on and improving existing country and regionally relevant indicators and reporting requirements for national accountability in the context of CEDAW, the Beijing Platform of Action or the

Human Rights Council Universal Periodic Review Report, in addition to reporting on development and climate finance via the OECD-DAC.

While there have been numerous efforts to provide global cost estimates for specific development areas, energy investments or climate change action, there have been few comprehensive efforts to calculate the costs of needed investments by the international community to advance gender equity beyond the narrowly defined targets in MDG3.

An analysis of gender-related finance needs and shortcoming is further inhibited by the significant gaps in the quantity and quality of international and domestic collection of gender-disaggregated data. Yet, such data is the prerequisite to ensuring that international organizations and national governments translate their promises into practical policies and programs led to an increase of official development aid delivered via direct budget and sector support. In the future, a significant portion of public climate financing might also be channeled via so-called enhanced direct access in the form of budget support through the new Green Climate Fund (GCF). It is, therefore, even more important that international organizations, including multilateral development banks, UN agencies and climate funds, become part of the solution to the gender-data-gap. What governments do spend on gender-equality is unfortunately often narrowly focused on a few select sectors. Additionally, the few mechanisms tracking gender-focused development aid expenditure internationally lack transparency and detail.

For example, using the gender equality marker, OECD countries reported that roughly \$20.5 billion per year of their combined overseas ODA was having a ‘principal’ or ‘significant’ gender equality focus in 2010 and 2011; this amounted to roughly 22.3 percent of all ODA allocated this period. Spending was concentrated in traditionally ‘soft’ sectors such as health, education and population policies as opposed to gender-equitable allocations in the ‘hard’ sectors, such as economic infrastructures, business and financial services, environment, energy and industry. Reporting by OECD DAC countries is purely voluntary with no clear guidelines on how to classify ODA as gender-relevant, allows for multiple

classifications of the same ODA amount (“double-counting”) and does not extend to non-DAC countries. Although it is technically feasible – and would politically reinforce the call for gender-responsive climate-related development expenditure – the OECD-DAC has so far not cross-referenced the existing gender equality marker with its Rio Markers (tracking adaptation and mitigation expenditures under ODA), nor included a reference to climate change expenditures in its annual report on the development funding of OECD countries for gender-equality.

Conclusion

Providing adequate and predictable financing resources for gender equality is crucial to achieving the goals and political commitments on sustainable development, such as those that the international community is hoping to formulate in the post-2015 framework. The urgent challenge of climate change, not central to the MDG process, needs to be addressed in a cross-cutting manner.

To achieve truly gender-equitable sustainable development, such a framework has to address the persistent exploitation of women’s largely unpaid care work and to stop treating natural resources and the environment as an inexhaustible source of productive inputs.

Knowing the specific interventions needed (via action plans, targets and benchmarks) and their costs, as well as tracking available funding comprehensively, will help close the gender accountability gap in sustainable development financing.

Similarly, allowing for more participatory and gender-responsive decision-making within budget processes, financing mechanisms and allocation frameworks will support the agency of women as a key stakeholder group. Both could help drive a fundamental shift to the economic development paradigm towards inclusion of the life-sustaining contributions of the environment and the gendered care economy. ■

Edited by FOKUS

The full paper is available at: <http://www.unwomen.org/~media/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/58/EP8-LianeSchalatek%20pdf.pdf>

B

PostAbonnement

RETURADRESSE: FOKUS
STORGT. 11, 0155 OSLO

Dette er FOKUS

- FOKUS - Forum for Kvinner og Utviklings-spørsmål - er et kompetanse- og ressurscenter for internasjonale kvinnespørsmål med vekt på informasjonsformidling og kvinneverdighet utviklingssamarbeid.
- FOKUS' overordnede mål er å bidra til å bedre kvinners sosiale, økonomiske og politiske situasjon internasjonalt.
- FOKUS prioriterer følgende temaområder: Kvinner og klima, kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter, vold mot kvinner, kvinner, fred og sikkerhet, kvinners politiske deltakelse og rettigheter og kvinners økonomiske deltakelse og rettigheter.
- FOKUS består av 66 organisasjoner. Det omfatter ulike typer kvinneorganisasjoner, diasporaorganisasjoner og kvinnevalg i politiske partier, fagforbund, solidaritets- og bistandsorganisasjoner.
- FOKUS er nasjonalkomité for FNs kvinneorganisasjon UN Women.
- FOKUS ble formelt etablert i 1995 av 41 kvinneorganisasjoner i Norge, men opprinnelsen går tilbake til 1989 da kvinneorganisasjonene innledet et samarbeid rundt TV-aksjonen "Kvinner i den 3. verden". Med midler fra TV-aksjonen ble det opprettet et sekretariat som formidlet støtte til kvinneorganisasjoner i Norge som drev prosjektvirksomhet i samarbeid med søsterorganisasjoner i Sør.
- I 2005 fikk FOKUS igjen tildelt TV-aksjonen ("Drømme-fanger"), denne gangen med tema vold mot kvinner
- FOKUS' arbeid har basis i kvinneorganisasjoner i Norge sin kunnskap, arbeidsmetoder og mål. Dette grunnlaget brukes til å bygge partnerskap med søsterorganisasjoner internasjonalt og i land i Sør for å realisere kvinners rettigheter og bedre kvinners levekår. Dette er vårt bidrag til utvikling.
- Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsesse Mette-Marit er beskytter for FOKUS.

Magasinet
Kvinner Sammen
laster du ned som
gratis app for iPad på
www.fokuskvinner.no

Få gratis papirabonnementet
ved å sende navn og adresse til
fokus@fokuskvinner.no